

Terminology of Roads –
Part 5: Intelligent transport systems

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN 73 6100-5 z března 2014.

Obsah

Strana

[Předmluva](#)

[Dokumenty, které jsou zdrojem terminologie](#)

[1..... Obecné termíny](#)

[2..... Architektura](#)

[3..... Telekomunikace](#)

[4..... Geografická data](#)

[5..... Dopravní informace](#)

[6..... Dopravní data – DATEX](#)

[7..... Řízení dopravy](#)

[8..... Mýtné systémy](#)

[9..... Městská mobilita](#)

[10..... Veřejná doprava](#)

[11..... Nákladní doprava](#)

[12..... Automatická identifikace](#)

[13..... Kooperativní ITS](#)

[14..... Vozidlové varovné a řídicí systémy](#)

[15..... eCall](#)

[16..... Pokrádežové systémy](#)

[17..... Přenosná zařízení](#)

[18..... Zkratky](#)

[Rejstřík](#)

Předmluva

Terminologické práce TNK 136 na tvorbě a ustálení terminologie oboru ITS probíhají už od roku 2004, od prvních rozborových úkolů ÚNMZ na zpracování terminologie ITS, vydání Terminologického slovníku dopravní telematiky (2006), až po vyústění v roce 2013 (s vydáním v březnu 2014) do podoby kodifikované české terminologie v normě ČSN 73 6100-5 *Názvosloví pozemních komunikací – Část 5: Dopravní telematika*.

Po deseti letech nashromážděné tisíce nových a upravených termínů z převzatých, do češtiny přeložených norem, si vyžádaly kompletní revizi původní ČSN. Dalším zásadním důvodem pro revizi této ČSN byl výsledek dlouhodobé snahy CEN a ISO o ustálení terminologie ITS, a to v podobě vydané názvoslovné normy ISO/TS 14812:2022 *Intelligent transport systems – Vocabulary*, která definuje přes 300 základních termínů a definic a která bude dále doplňována.

Toto nové vydání ČSN 73 6100-5 vzniklo z vybraných termínů a zkratk z norem převzatých do soustavy ČSN z komisí CEN/TC 278 a ISO/TC 204 *Intelligentní dopravní systémy* a ISO/TC 22/SC 39 *Ergonomie*, dále z přeložené terminologie z ISO/TS 14812:2022 a také doplněním členy TNK o další, v praxi používané termíny ITS.

Termíny jsou v rámci kapitol seřazeny podle tematické příbuznosti ve stromovém členění a umožňují tak čtení terminologie v souvislostech, případně lze termíny nalézt podle rejstříku v závěru dokumentu, kde jsou termíny seřazeny abecedně.

Změny proti předchozí normě

V porovnání s předchozím vydáním normy byly provedeny tyto změny:

- vytvoření nové kapitoly Obecné termíny;
- úprava názvů a pořadí kapitol, podkapitol a řazení termínů;
- doplnění 312 termínů z ISO/TS 14812:2022;
- kompletní aktualizace terminologie, definic a zkratk podle nově vydaných norem.

Tento dokument obsahuje 18 hlavních kapitol s bezmála 3 000 termíny s definicí a 650 zkratkami oproti původním 16 hlavním kapitolám a přibližně 1 800 termínům a 500 zkratkám. Došlo tak nejen k nahrazení a úpravě původních termínů podle nově vydaných norem, ale i k významnému doplnění o nové termíny. V případě duplicitních termínů byly konsenzuálně vybrány významově nejvhodnější definice, případně byly sloučeny.

Patentová práva

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ÚNMZ nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Vypracování normy

Zpracovatel: SILMOS s. r. o. (CTN SILMOS), IČO 45276293, spolupráce: členové komise TNK 136

Dokumenty, které jsou zdrojem terminologie

ČSN ISO 10711 (01 8273) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Definice protokolu rozhraní a sady zpráv mezi řadiči světelného signalizačního zařízení a detektory

ČSN ISO 11067 (30 0644) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Varovné systémy před nepřiměřenou rychlostí vozidla při vjezdu do zatáčky (CSWS) - Funkční požadavky a zkušební postupy

ČSN ISO 11270 (30 0645) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Asistenční systémy pro udržení vozidla v jízdním pruhu (LKAS) - Funkční požadavky a zkušební postupy

ISO/TR 11769 dosud nezavedena

ČSN EN 12253 (01 8305) Dopravní telematika (RTTT) - Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) - Fyzikální vrstva užívající mikrovlnu při 5,8 GHz

ČSN P ENV 12315-1 (01 8252) nezavedena[1\)](#)

ČSN P ENV 12315-2 (01 8252) nezavedena[2\)](#)

ČSN EN 12795 (01 8304) Dopravní telematika - Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) - Datová vrstva DSRC: řízení logických spojů středního dosahu

ČSN EN ISO 12813 (01 8389) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Komunikace pro kontrolu shody autonomních systémů

ČSN EN 12834 (01 8202) Dopravní telematika (RTTT) - Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) - Aplikační vrstva

ČSN EN ISO 12855 (01 8390) Elektronický výběr poplatků - Výměna informací mezi poskytovatelem služby a subjektem pro výběr mýtného

ISO 12859 dosud nezavedena

ČSN EN 12896 (01 8232) (soubor) Veřejná přeprava osob - Referenční datový model

ČSN EN ISO 13140-1 (01 8391) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Posouzení shody palubního zařízení a zařízení na infrastruktuře s ISO 13141 - Část 1: Struktura zkušební sestavy a cíle zkoušek

ČSN EN ISO 13140-2 (01 8391) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Posouzení shody palubního zařízení a zařízení na infrastruktuře s ISO 13141 - Část 2: Abstraktní sestava zkoušek

ČSN EN ISO 13141 (01 8391) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Služba posílení lokalizace pro autonomní systémy

ČSN EN ISO 13143-1 (01 8389) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Posouzení shody palubního zařízení a zařízení na infrastruktuře s ISO 12813 - Část 1: Struktura zkušební sestavy a cíle zkoušek

ČSN EN ISO 13143-2 (01 8389) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Posouzení shody palubního zařízení a zařízení na infrastruktuře s ISO 12813 - Část 2: Abstraktní sestava zkoušek

ČSN P CEN/TS 13149 (01 8233) (soubor) Veřejná přeprava osob - Systémy řízení a sestavování jízdních řádů

TNI ISO/TR 13185-1 (01 8473) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Rozhraní ve vozidle pro poskytování a podporu služeb ITS – Část 1: Obecné informace a definice případu užití

ČSN ISO 13185-3 (01 8473) Inteligentní dopravní systémy – Rozhraní ve vozidle pro poskytování a podporu služeb ITS – Část 3: Specifikace API serveru a klienta protokolu jednotného vozidlového rozhraní (UVIP)

ČSN EN 13372 (01 8303) Dopravní telematika (RTTT) – Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) – Profily DSRC pro aplikace RTTT

ČSN ISO 14296 (01 8285) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Rozšíření specifikací mapových databází pro aplikace kooperativních ITS

TNI ISO/TR 14806 (01 8244) Inteligentní dopravní systémy – Požadavky veřejné dopravy osob na použití platebních aplikací pro jízdenková média

ISO/TS 14812 dosud nezavedena

ČSN ISO 14813 (01 8200) (soubor) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Model referenční architektury pro obor ITS

ČSN EN ISO 14814 (01 8339) Dopravní telematika – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Architektura a terminologie

ČSN EN ISO 14815 (01 8337) Dopravní telematika – Automatická identifikace vozidel a nákladů – Systémová specifikace

ČSN ISO 14817 (01 8204) (soubor) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Centrální datový slovník ITS

ČSN EN ISO 14819 (01 8253) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv

ČSN CEN/TS 14821 (01 8254) (soubor) nezaveden³⁾

ČSN EN ISO 14823 (01 8255) Inteligentní dopravní systémy – Slovník grafických dat

ČSN EN ISO 14825 (01 8281) nezavedena⁴⁾

ČSN ISO 14827 (01 8270) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Datová rozhraní mezi dopravními centry a řídicími systémy

ČSN P CEN ISO/TS 14827-4 (01 8270) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Datová rozhraní mezi dopravními informačními centry a řídicími centry – Část 4: Datová rozhraní ve formátu XML (profil B) mezi centry inteligentních dopravních systémů (ITS)

ČSN EN ISO 14906 (01 8382) Elektronický výběr mýtného – Stanovení aplikačního rozhraní pro vyhrazenou komunikaci krátkého dosahu (DSRC)

ČSN EN ISO 14907-1 (01 8381) Elektronický výběr poplatků – Zkušební postupy pro mobilní a pevná zařízení – Část 1: Popis zkušebních postupů

ČSN EN ISO 14907-2 (01 8381) Elektronický výběr poplatků – Zkušební postupy pro mobilní a pevná zařízení – Část 2: Specifikace zkoušek pro posouzení shody na rozhraní systému EFC

ČSN ISO 15075 (30 0630) Inteligentní dopravní systémy – Navigační systém ve vozidle – Požadavky nastavení komunikačních zpráv

ČSN EN 15213 (01 8360) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel (ATSVR)

ČSN P CEN/TS 15213-6 (01 8360) Dopravní telematika – Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel – Část 6: Zkušební postupy

ČSN P CEN/TS 15504 (01 8235) Veřejná přeprava osob – Silniční vozidla – Zařízení ve vozidle zobrazující proměnné informace pro cestující

ČSN EN 15509 (01 8203) Elektronický výběr poplatků – Aplikační profil interoperability pro DSRC

ČSN EN 15531 (01 8234) (soubor) Veřejná přeprava osob – Pracovní rozhraní pro informace v reálném čase vztahující se k provozu veřejné přepravy osob

ČSN P CEN/TS 15531 (01 8234) (soubor) Veřejná přeprava osob – Pracovní rozhraní pro informace v reálném čase vztahující se k provozu veřejné přepravy osob

ČSN ISO 15622 (30 0631) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Systémy adaptivního tempomatu (ACC) – Funkční požadavky a zkušební postupy

ČSN ISO 15623 (01 8332) Inteligentní dopravní systémy – Varovné systémy předsunutých překážek – Funkční požadavky a zkušební metody

ČSN P ISO/TS 15624 (30 0633) Inteligentní dopravní systémy – Varovné systémy před dopravní překážkou (TIWS) – Systémové požadavky

ISO 15628 dosud nezavedena

ČSN ISO 15638 (01 8318) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Rámec pro kooperativní telematické aplikace pro regulaci komerčních nákladních vozidel (TARV)

ČSN P ISO/TS 15638-4 (01 8318) Inteligentní dopravní systémy - Rámec pro spolupracující telematické aplikace pro regulaci komerčních nákladních vozidel (TARV) - Část 4: Požadavky na zabezpečení systému

ČSN EN 15722 (01 8461) Inteligentní dopravní systémy - eSafety - Minimální soubor dat pro eCall

ČSN ISO 15784 (01 8271) (soubor) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Výměna dat zahrnující komunikaci se zařízeními na straně infrastruktury

ČSN EN 15876 (01 8386) (soubor) Elektronický výběr poplatků - Posouzení shody palubního zařízení a zařízení na infrastruktuře s EN 15509

TNI CEN/TR 16040 (01 8392) Elektronický výběr mýtného - Požadavky na DSRC ve městě

ČSN EN 16062 (01 8463) Inteligentní dopravní systémy - eSafety - Vysokoúrovňové aplikační požadavky na eCall (HLAP) s využitím GSM/UMTS sítí s přepojováním okruhů

ČSN EN 16072 (01 8462) Inteligentní dopravní systémy - eSafety - Provozní požadavky na Panevropský eCall

TNI CEN/TR 16092 (01 8338) Elektronický výběr poplatků - Požadavky na systémy s placením předem (Pre-Pay)

ČSN EN 16102 (01 8464) Inteligentní dopravní systémy - eCall - Provozní požadavky na podporu eCall třetí stranou

TNI CEN/TR 16152 (01 8394) Elektronický výběr poplatků - Personalizace a montáž předinstalovaných OBE

ČSN EN 16157 (01 8295) (soubor) Inteligentní dopravní systémy - Specifikace výměnného formátu DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace

ČSN P CEN/TS 16157 (01 8295) (soubor) Inteligentní dopravní systémy - Specifikace výměnného formátu DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace

TNI CEN/TR 16219 (01 8395) Elektronické vybírání poplatků (EFC) - Služby přidané hodnoty založené na využití palubního zařízení EFC

ČSN EN 16312 (01 8345) Inteligentní dopravní systémy - Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů (AVI/AEI) - Aplikační profil interoperability AVI/AEI a identifikace elektronické registrace (ERI) pomocí vyhrazeného spojení krátkého dosahu

CSN P CEN/TS 16331 (01 8396) nezavedena[5\)](#)

TNI CEN ISO/TR 16401 (01 8385) (soubor) nezaveden[6\)](#)

ČSN P CEN/TS 16405 (01 8466) Inteligentní dopravní systémy - Ecall - Doplnující specifikace datového konceptu pro těžká nákladní vozidla

ČSN P CEN/TS 16406 (01 8242) nezavedena[7\)](#)

ČSN EN ISO 16407-1 (01 8385) nezavedena[8\)](#)

ČSN EN ISO 16410-2 (01 8385) nezavedena[9\)](#)

TNI CEN/TR 16427 (01 8243) Inteligentní dopravní systémy - Veřejná doprava osob - Cestovní informace pro zrakově postižené osoby (TI - VIP)

ČSN EN 16454 (01 8465) Inteligentní dopravní systémy - eSafety - Zkoušení shody systému eCall

ČSN P CEN/TS 16614 (01 8237) (soubor) Veřejná doprava osob - Síť a časový rozvrh (NeTEx)

ČSN P CEN/TS 16702-1 (01 8365) Elektronický výběr poplatků (EFC) - Bezpečné monitorování pro autonomní systémy výběru mýtného - Část 1: Kontrola shody

TNI CEN/TR 16742 (01 8218) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Aspekty ochrany dat v normách a systémech ITS v Evropě

TNI ISO/TR 16786 (01 8276) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Použití simulačních modelů pro posuzování systémů řízení dopravy - Vstupní parametry a vzory zpráv pro simulace systémů světelných signalizačních zařízení (SSZ)

ČSN ISO 16787 (30 0647) Inteligentní dopravní systémy – Systémy asistovaného parkování (APS) – Funkční požadavky a zkušební postupy

ČSN P CEN/TS 17184 (01 8467) Inteligentní dopravní systémy – eSafety – Vysokoúrovňové aplikační protokoly na eCall (HLAP) s využitím IMS sítí s přepojováním paketů

ČSN ISO 17185-1 (01 8241) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Informace pro cestující veřejné dopravy – Část 1: Rámec pro datové formáty v informačních systémech veřejné dopravy osob

ČSN EN ISO 17261 (01 8340) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Architektura a terminologie intermodální/multimodální přepravy

ČSN EN ISO 17262 (01 8341) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Číslování a datové struktury intermodální dopravy

ČSN EN ISO 17263 (01 8342) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Systémové parametry intermodální dopravy

ČSN EN ISO 17264 (01 8343) Inteligentní dopravní systémy – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Rozhraní

ČSN ISO 17267 (01 8283) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Navigační systémy – Aplikační programovací rozhraní (API)

ČSN ISO 17361 (30 0634) Inteligentní dopravní systémy – Varovné systémy před neúmyslným výjezdem z jízdního pruhu – Funkční požadavky a zkušební postupy

ČSN ISO 17363 (26 9367) Aplikace RFID (radiofrekvenční identifikace) v dodavatelském řetězci – Kontejnery

ČSN ISO 17364 (26 9368) nezavedena [10\)](#)

ČSN P CEN/TS 17378 (01 8507) Inteligentní dopravní systémy – Městské ITS – Řízení kvality ovzduší v městských oblastech

TNI ISO/TR 17384 (30 0643) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Interaktivní centrálně řízené navádění po trase – Sada zpráv pro bezdrátové rozhraní, obsah a formát

ČSN ISO 17386 (30 0635) Inteligentní dopravní systémy – Asistence při manévrování v nízkých rychlostech (MALSO) – Funkční požadavky a zkušební postupy

ISO 17387 dosud nezavedena

TNI CEN ISO/TR 17424 (01 8485) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní systémy – Současná definice koncepcí lokální dynamické mapy

ČSN P CEN ISO/TS 17426 (01 8486) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní systémy – Kontextové rychlosti

ČSN EN ISO 17427-1 (01 8482) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní ITS – Část 1: Role a odpovědnosti v kontextu architektury kooperativních ITS

TNI ISO/TR 17427 (01 8482) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní ITS

ČSN P CEN ISO/TS 17429 (01 8488) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní ITS – Zařízení stanice ITS pro přenos informací mezi stanicemi ITS

ČSN P CEN ISO/TS 17444-1 (01 8398) nezavedena^{[11\)](#)}

ČSN ISO/TR 17452 (01 8203) nezavedena^{[12\)](#)}

ČSN P CEN/TS 17496 (01 8489) Kooperativní inteligentní dopravní systémy – Komunikační profily

ČSN ISO 17572 (01 8284) (soubor) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Označování pozic pro geografické databáze

ČSN EN ISO 17573 (01 8383) (soubor) Elektronický výběr poplatků – Architektura systémů zpoplatňujících vozidla

ČSN P CEN ISO/TS 17574 (01 8384) Elektronický výběr poplatků – Směrnice pro systém bezpečnosti

ČSN EN ISO 17575 (01 8385) (soubor) nezaveden^{[13\)](#)}

TNI ISO/PAS 17684 (30 0641) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Navigační vozidlové systémy – Převaděč zpráv ITS na definice formátu ASN.1

ČSN ISO 17687 (01 8310) Systémy řízení a dopravní informace (TICS) – Obecné řízení vozového parku a provoz komerční nákladní dopravy – Datový slovník a soubory zpráv pro elektronickou identifikaci a monitorování dopravy nebezpečných materiálů/zboží

ČSN ISO 18186 (26 9352) Kontejnery – Systém RFID tagů nákladních zásilek

ČSN P CEN ISO/TS 18234 (01 8256) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Dopravní a cestovní informace předávané prostřednictvím binárního formátu dat Expertní skupiny protokolů pro dopravu, 1. generace (TPEG1)

ČSN EN ISO 18750 (01 8484) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní ITS – Lokální dynamická mapa

ČSN P CEN ISO/TS 19091 (01 8491) Inteligentní dopravní systémy – Kooperativní ITS – Užití komunikace V2I a I2V pro aplikace související se světelně řízenými křižovatkami

ČSN EN ISO 19107 (97 9826) Geografická informace – Prostorové schéma

ČSN EN ISO 19133 (97 9847) Geografická informace – Služby založené na místě – Sledování a navigace

ČSN EN ISO 19299 (01 8397) Elektronický výběr poplatků – Bezpečnostní rámec

ČSN ISO 20035 (30 0650) Inteligentní dopravní systémy – Systémy kooperativního adaptivního tempomatu (CACC) – Funkční požadavky a zkušební postupy

ČSN P ISO/TS 20452 (01 8283) Požadavky a logický datový model pro formát fyzického sledování dat (PSF) a rozhraní aplikačního programu (API) a logická organizace dat pro PSF používaná v inteligentních dopravních systémech

ČSN P CEN ISO/TS 21176 (01 8494) Kooperativní inteligentní dopravní systémy (C-ITS) – Funkcionalita pro poskytování polohy, rychlosti a času stanic ITS

ČSN EN ISO 21177 (01 8493) Inteligentní dopravní systémy – Služby zabezpečení stanice ITS pro zřízení bezpečného spojení a autentizaci mezi důvěryhodnými zařízeními

ČSN P CEN ISO/TS 21184 (01 8506) Kooperativní inteligentní dopravní systémy (C-ITS) – Rámec pro správu dat GT (GTDM)

TNI CEN ISO/TR 21186 (01 8505) (soubor) Kooperativní inteligentní dopravní systémy (C-ITS) – Návod pro používání norem

ČSN ISO 21210 (01 8401) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Komunikační infrastruktura pro pozemní mobilní zařízení (CALM) – IPv6 síť

ISO 21214 dosud nezavedena

ISO 21215 dosud nezavedena

ISO 21216 dosud nezavedena

ČSN ISO 21217 (01 8400) Inteligentní dopravní systémy – Architektura stanice a komunikační architektura

ČSN ISO 21218 (01 8402) Inteligentní dopravní systémy – Hybridní komunikace – Podpora technologie přístupu k médiu

ČSN ISO 21219 (01 8259) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Dopravní a cestovní informace (TTI) v dopravním protokolu expertní skupiny, druhá generace (TPEG2)

ČSN P ISO/TS 21219 (01 8259) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Dopravní a cestovní informace (TTI) v dopravním protokolu expertní skupiny, druhá generace (TPEG2)

TNI ISO/TR 21707 (01 8272) Inteligentní dopravní systémy – Informace, management a řízení integrované dopravy – Kvalita vstupních dat pro systémy ITS

ČSN P CEN ISO/TS 21719-2 (01 8369) Elektronický výběr poplatků – Personalizace palubního zařízení (OBE) – Část 2: Použití vyhrazené komunikace krátkého dosahu

ČSN ISO 22178 (30 0637) nezavedena [14](#))

ČSN ISO 22179 (30 0638) nezavedena [15](#))

ISO 22837 dosud nezavedena

ISO 22839 dosud nezavedena

ČSN ISO 22840 (30 0640) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Podpůrné systémy při couvání – Podpůrné systémy sledování překážky při nižších a středních rychlostech

ČSN ISO 22951 (01 8274) Datový slovník a sada zpráv pro systémy nuceného přerušení světelné signalizace a přidělení priority pro vozy záchranné služby a veřejné dopravy osob (PRESTO)

ČSN EN ISO 24014-1 (01 8240) Veřejná přeprava osob – Interoperabilní systém managementu jízdného – Část 1: Architektura

ČSN ISO 24097-1 (01 8205) Inteligentní dopravní systémy – Použití webových služeb pro dodání služby ITS (komunikace stroj-stroj) – Část 1: Realizace interoperabilních webových služeb

TNI ISO/TR 24097 (01 8205) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Používání webových služeb (doručení stroj-stroj) pro dodání služby ITS

ČSN ISO/TR 24098 (01 8201) nezavedena¹⁶⁾

ISO 24100 dosud nezavedena

ČSN ISO 24101-1 (01 8403) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Komunikační infrastruktura pro pozemní mobilní zařízení (CALM) – Management aplikace – Část 1: Všeobecné požadavky

ISO 24101-2 dosud nezavedena

ČSN ISO 24102 (01 8404) (soubor) Inteligentní dopravní systémy – Řízení stanice ITS

ISO 24103 dosud nezavedena

TNI ISO/TR 24529 (01 8206) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Architektura systému – Používání UML v normách ITS

ČSN P CEN ISO/TS 24530 (01 8257) (soubor) Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) – Expertní skupiny protokolů pro dopravu (TPEG)

ČSN ISO 24531 (01 8202) Inteligentní dopravní systémy – Architektura systémů, taxonomie a terminologie – Využití XML v normách ITS, datových registrech a datových slovnících

TNI ISO/TR 24532 (01 8207) nezavedena¹⁷⁾

ČSN P ISO/TS 24533 (01 8316) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Elektronická výměna informací pro usnadnění pohybu nákladu a jeho přesunů mezi dopravními druhy – Metodika výměny informací silniční dopravy

ČSN EN ISO 24534 (01 8350) (soubor) Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Identifikace elektronické registrace (ERI) vozidel

ČSN ISO 24534-5 (01 8350) Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Identifikace elektronické registrace (ERI) vozidel – Část 5: Zabezpečení aplikační vrstvy použitím symetrického šifrování

ČSN ISO 24535 (01 8345) Inteligentní dopravní systémy – Automatická identifikace vozidel, zařízení a nákladů – Základní identifikace elektronické registrace (ERI)

ČSN EN ISO 24978 (01 8460) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Zprávy tísňového volání pomocí jakéhokoliv dostupného bezdrátového média – Datový registr

TNI ISO/TR 25102 (01 8209) Inteligentní dopravní systémy (ITS) – Architektura systému – Formulář pro případy užití ITS

TNI ISO/TR 25104 (01 8211) Inteligentní dopravní systémy – Systémová architektura, taxonomie, terminologie a modelování dat – Požadavky na výcvik pro architekturu ITS

ČSN EN ISO 25110 (01 8387) nezavedena [18\)](#)

ISO 25111 dosud nezavedena

ISO 25112 dosud nezavedena

ISO/TS 25114 dosud nezavedena

ČSN ISO 26683 (01 8317) (soubor) Inteligentní dopravní systémy - Identifikace obsahu nákladních dopravních prostředků a komunikační architektura (FLC-CIC)

ČSN ISO 26684 (30 0644) Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Kooperativní křižovatkové signální informace a varovné systémy přestupku (CIWS) - Funkční požadavky a zkušební postupy

TNI ISO/TR 26999 (01 8214) nezavedena[19\)](#)

ČSN EN ISO/IEC 27000 (36 9790) Informační technologie - Bezpečnostní techniky - Systémy řízení bezpečnosti informací - Přehled a slovník

ISO/TR 28682 dosud nezavedena

ČSN EN 28701 (01 8236) nezavedena[20\)](#)

ČSN ISO 29281 (01 8405) (soubor) Inteligentní dopravní systémy - Lokalizovaná komunikace

ISO/TS 29284 dosud nezavedena

1 Obecné termíny

1.1 Koncepty, předpisy a pravidla

1.1.1 Předměty

1.1.1.1

systém (*system*)

kombinace vzájemně se ovlivňujících prvků organizovaných k dosažení jednoho nebo více stanovených účelů

1.1.1.2

dopravní systém (*transport system*)

systém prvků infrastruktury a volitelně vozidel, které jsou společně navrženy k přepravě hmotných entit z místa původu do místa určení

POZNÁMKA 1 k heslu Dopravní systémy mohou také zahrnovat jakýkoli podpůrný systém, jako jsou informační a řídicí systémy.

1.1.1.3

intelligentní dopravní systém (*intelligent transport system; intelligent transportation system*) **ITS**

systém, který se skládá z informačních, komunikačních, senzorových a řídicích technologií a který je navržen tak, aby byl přínosem pro systém povrchové dopravy

POZNÁMKA 1 k heslu Mezi výhody ITS potenciálně patří mimo jiné zvýšená bezpečnost, udržitelnost, účinnost a pohodlí.

POZNÁMKA 2 k heslu Plné označení intelligentní dopravní systém se často používá, když se jedná o jmenové vyjádření ve funkci podnětu nebo předmětu, zatímco zkratka ITS se často používá k rozvíjení jiného pojmenování (např. Intelligentní dopravní systémy poskytují ITS služby.).

1.1.1.4

telematika (*telematics*)

užití bezdrátových médií k získání a přenosu (dat) ze vzdáleného zdroje

1.1.1.5

systém povrchové dopravy (*surface transport system*)

dopravní systém určený k pohybu hmotných entit po povrchu nebo blízkém povrchu Země

POZNÁMKA 1 k heslu Systém povrchové dopravy může zahrnovat tunely, mosty a podobné prvky.

POZNÁMKA 2 k heslu Neexistuje úplná shoda o přesných omezeních systému povrchové dopravy v rámci ITS komunity. V současné době se tento termín téměř výhradně používá pro pozemní přepravu zboží a osob na značné vzdálenosti. Chápání tohoto termínu zahrnuje trajektové systémy, které často tvoří integrální součást místního systému povrchové dopravy; méně jasné je, zda zahrnuje námořní lodě na dlouhé vzdálenosti. Termín systémy povrchové dopravy je také obecně omezen na dopravní systémy, které pokrývají značnou vzdálenost (např. technologie tovární přepravy nejsou často označovány jako systémy povrchové dopravy). Bylo navrženo, aby letecká doprava, která je nepochybně dopravní systém určený k přesunu fyzických entit mezi body na povrchu Země, byla zahrnuta do působnosti tohoto termínu, tento pohled ale není obecně přijímán. Očekává se, že přesná vymezení termínu budou dále upřesňována s dalším rozvojem ITS.

POZNÁMKA 3 k heslu Vzhledem k definovanému rozsahu ITS má být termín dopravní systém vykládán jako synonymum termínu systém povrchové dopravy, není-li výslovně uvedeno jinak.

1.1.1.6

podpůrný systém; podpůrný ITS systém (*support system; ITS support system*)

ITS komponenta, která poskytuje služby na podporu jedné nebo více dalších ITS komponent

PŘÍKLAD Systém distribuce dat, síťový zdroj času, kooperativní ITS systém správy pověření.

1.1.1.7

ITS komponenta (*ITS component*)

fyzický objekt, kterému byl přidělen jeden nebo více funkčních objektů při poskytování jedné nebo více ITS služeb

POZNÁMKA 1 k heslu Fyzické objekty jsou ITS komponenty, jsou-li nedílnou součástí systému; jinak se jedná o koncové body (terminátory).

1.1.1.8

modul; ITS modul (*module; ITS module*)

funkční objekt, který lze nahradit a má definovaná rozhraní

1.1.1.9

model (*model*)

znázornění entity, z níž byly vyčleněny důležité prvky odstraněním nedůležitých detailů, aby přitom byl zachován vzájemný vztah mezi klíčovými prvky celku

POZNÁMKA 1 k heslu Model může být vytvořen více či méně abstraktní postupným potlačováním podrobností tak, aby se koncepce a vztahy dostávaly do ostřejšího světla a staly se srozumitelnějšími. Touto cestou je ovšem možno dostat se až příliš daleko, když zjednodušování překročí bod, v němž může být dosaženo potřebného porozumění. Celý proces modelování by měl postupovat pouze tak daleko, aby bylo dosaženo optimálního porozumění a náhledu na věc, nikoli však dále.

POZNÁMKA 2 k heslu Model je způsob, jak něco znázornit jinak než v přirozeném stavu.

1.1.1.10

provozní model (*operational model*)

logistický rámec pro dohodu mezi poskytovatelem služby a uživatelem

POZNÁMKA 1 k heslu Logistický rámec může stanovit omezení týkající se toho, jak jsou cestující a/nebo zboží přijati, přepraveni a/nebo doručeni.

1.1.1.11

smluvní model; model smlouvy o sdílené mobilitě (*contractual model; shared mobility contract model*)

právní rámec pro dohodu mezi poskytovatelem služby a uživatelem

POZNÁMKA 1 k heslu Smlouvy mohou být zejména v případě peer-to-peer uzavřeny prostřednictvím třetí strany, implicitně nebo ústně.

1.1.1.12

finanční model (*financial model*)

ekonomický rámec pro dohodu mezi poskytovatelem služby a uživatelem

1.1.1.13

doména (*domain*)

určitá oblast, ve které platí sada zásad

PŘÍKLAD Zabezpečení, spolehlivost přenosu zpráv.

1.1.1.14

syntax; skladba (*syntax*)

soubor pravidel definujících způsob, jak jsou data spojována s vhodnými identifikátory, ukončovacími znaky, oddělovači a dalšími znaky, které nejsou součástí dat, za účelem vytvoření zpráv

1.1.1.15

sémantika (*semantics*)

význam a interpretace dat a informací v rámci výpočetního systému

POZNÁMKA 1 k heslu Sémantika popisuje, jak různé komponenty výpočetního systému komunikují a jaký význam mají zprávy, protokoly a rozhraní pro datovou výměnu.

1.1.1.16

předmět; artefakt (*artefact*)

hmotný předmět nebo hmotný objekt nesoucí informaci nebo systém nebo podsystém, které se

používají v systému ITS

1.1.1.17

data (*data*)

reprezentace informací znovu vyložitelná formalizovaným způsobem vhodným pro komunikaci, interpretaci nebo zpracování

POZNÁMKA 1 k heslu Data mohou být zpracována lidmi nebo strojově.

1.1.1.18

subskripce; předplatné (*subscription*)

data sestavená klientem jako požadavek na aktuální nebo budoucí publikaci (publikace)

1.1.1.19

publikace (*publication*)

dodavatelem připravená a poskytnutá data

1.1.1.20

aktiva; majetek (*asset*)

cokoliv, co přináší zúčastněné straně určitou hodnotu

POZNÁMKA 1 k heslu Aktiva mohou být hmotná nebo nehmotná.

1.1.1.21

informační aktiva (*information asset*)

znalosti nebo data, které mají pro zúčastněnou stranu hodnotu

1.1.1.22

specifikovaný návrh (*specified design*)

přesná specifikace zařízení, jak je instalováno v provozu, nebo označení výrobce

1.1.1.23

nespecifikovaný návrh (*non specified design*)

obecně formulovaný návrh, založený spíše na požadavcích než na přesném určení podle specifikace zařízení nebo výrobce

1.1.1.24

předpoklad (*precondition*)

podmínka, která musí existovat nebo být splněna dříve, než se něco může vyskytnout nebo být zvažováno

1.1.1.25

profil (*profile*)

soubor požadavků a zvolených možností ze základních norem nebo mezinárodních normalizovaných profilů, které jsou nezbytné k plnění určité funkce; výběr možných, volitelných prvků

1.1.1.26

mezinárodně normalizovaný profil (*International Standardised Profile*)

ISP

mezinárodně dohodnutý harmonizovaný dokument, který popisuje jeden nebo více profilů

1.1.1.27

rámec; framework (*framework*)

struktura vyjádřená diagramy, textem a formálními pravidly, která uvádí do vzájemných souvislostí součásti koncepční entity; konkrétní skupina názorů nebo myšlenek k popisu scénáře nebo vyřešení problému

1.1.1.28

šablona (*template*)

rámec, který lze opakovaně použít pro splnění požadavků, které jsou si do jisté míry podobné

1.1.1.29

třída (*class*)

<programování> rozšiřitelná programovací šablona kódu pro vytváření objektů, která poskytuje výchozí hodnoty stavu (proměnné instance) a způsoby chování (metody) v objektově orientovaném programování

1.1.1.30

třída; třída objektu (*class; object class*)

soubor myšlenek, abstrakcí nebo věcí v reálném světě, které jsou identifikovány s explicitními hranicemi a významem a jejichž vlastnosti a chování se řídí stejnými pravidly

POZNÁMKA 1 k heslu Některé dokumenty ISO/TC 204 používají termín třída objektu kvůli souladu s ISO 11179-1, ale v rámci ITS je termín třída chápán obecněji.

POZNÁMKA 2 k heslu Tato třída je sémanticky ekvivalentní třídě používané v UML (ISO 19505-2:2012).

1.1.1.31

vnořená třída objektu (*nested object class*)

třída objektu reprezentující logickou skupinu datových prvků a datových rámců popisujících některý aspekt nadřazené třídy objektu, který obsahuje vnořenou třídu objektu

POZNÁMKA 1 k heslu Vnořené třídy objektů jsou používány k popisu tříd objektů obsažených v jiné třídě objektu a používají se pro konceptuální objekty, nikoli hmotné.

PŘÍKLAD Třída objektu dopravní značky může mít vnořenou třídu objektu pro zprávy uložené v její knihovně, kde je každá zpráva popsána množstvím vlastností (např. počet zpráv, obsah, vlastník zprávy atd.).

1.1.1.32

supertrída (*superclass*)

generalizovaná třída tvořená prvky sdílenými s dalšími třídami

1.1.1.33

specifikace (*specification*)

explicitní a podrobný popis požadavků na vlastnosti a funkčnosti, na minimální výkon zařízení, služby nebo kombinace obou

1.1.1.34

technická architektura (*technical architecture*)

koncept technické platformy dodávky vytvořený pomocí technických komponent, jejich rozhraní a interakcí

1.1.1.35

prostředí (*environment*)

okolnosti, objekty a podmínky, které obklopují vytvářený systém

POZNÁMKA 1 k heslu Zahrnuje technické, politické, komerční, kulturní, organizační a fyzické vlivy a také normy a zásady, které řídí, co musí systém dělat nebo jakým způsobem to musí dělat.

1.1.1.36

základní norma (*base standard*)

BS

schválená mezinárodní norma používaná jako základ aplikačního rozhraní nebo profil aplikačního rozhraní

1.1.1.37

základní soubor; populace (*population*)

souhrn všech uvažovaných položek

1.1.1.38

základní normy webové služby (*basic (WS) standards*)

normy, které byly zpracovány organizací vydávající otevřené normy a jsou jediné pro sestavy funkčních protokolů

1.1.1.39

základní forma; primitivum (*primitive*)

forma, ze které mohou být všechny ostatní odvozeny

1.1.1.40

výběr; vzorek (*sample*)

podmnožina základního souboru tvořená jednou nebo více samostatnými částmi

1.1.1.41

výjimka (*exception*)

odchylka od normální nebo správné funkce

1.1.1.42

tvrzení (*claim*)

prohlášení učiněné entitou

POZNÁMKA 1 k heslu Entitou je název, identita, klíč, skupina, oprávnění, schopnosti.

1.1.1.43

programové prohlášení (*mission statement*)

prohlášení o tom, jaké konkrétní výsledky má norma přinést a jakým způsobem má dosáhnout vize

1.1.1.44

obchodní pravidlo (*business rule*)

striktní formulace pravidel (někdy vyjádřená ve formátu IF...THEN...ELSE...), která musí být dodržena, jsou-li splněny stanovené podmínky

1.1.1.45

firemní politika (*policy*)

celkový záměr a směr formálně vyjádřený vedením

1.1.2 Vlastnosti

1.1.2.1

vlastnost (*property*)

pojmenovaná hodnota označující charakteristiku určitého prvku

POZNÁMKA 1 k heslu Vlastnost má sémantický dopad. Určité vlastnosti jsou v UML předdefinované, jiné mohou být definovány uživatelem; viz příznak.

1.1.2.2

vztah (*relation*)

způsob, jakým se dvě entity vzájemně ovlivňují, včetně závislosti

1.1.2.3

asociace (*association*)

sémantický vztah mezi dvěma třídami objektu

1.1.2.4

stav (*condition*)

<případ užití> stav entity nebo sady stavových proměnných; také kvalifikace kontraktu nebo smlouvy

1.1.2.5

stavy (*states*)

rozdílné nastavení systému, ve kterém tentýž uživatelský vstup vede v různých nastaveních k odlišným výstupům

POZNÁMKA 1 k heslu Core systém jako celek je vždy v jednom stavu (stav je obvykle přikázán nebo uveden do daného stavu provozovatelem; existující stavy jsou: instalační, provozní, údržbový, zkušební a pohotovostní).

1.1.2.6

vize (*vision statement*)

prohlášení shrnující celkovou koncepci a cíle, kterých se norma snaží dosáhnout

1.1.2.7

volný dopravní proud; plynulý dopravní provoz (*free-flowing traffic*)

klidný provoz a hustý provoz vyjma popojíždění v hustém provozu a situací vyžadujících nouzové brzdění

1.1.2.8

dopravní kongesce (*congested traffic*)

dopravní podmínky, při nichž řidič neustále rozjíždí a zpomaluje své vozidlo tak, aby zachoval přiměřený odstup od vpředu jedoucího vozidla

1.1.2.9

funkce; funkčnost (*functionality*)

schopnosti produktu provádět výpočty, reagovat na vstupy a výstupy, spravovat data a provádět další činnosti

1.1.2.10

bezpečnost; zabezpečení (*security*)

ochrana informací a dat tak, aby je neoprávněné osoby nebo systémy nemohly číst nebo pozměňovat,

zatímco oprávněným osobám nebo systémům je přístup povolen

1.1.2.11

spolehlivost (*reliability*)

schopnost zařízení plnit určenou funkci za daných podmínek v daném časovém intervalu (nebo počtu cyklů)

1.1.2.12

chybovost (*error rate*)

procento chybných údajů

1.1.2.13

preciznost (*precision*)

jednoznačnost měření hodnot dat nebo záznamů přidělených k měřeným hodnotám dat

POZNÁMKA 1 k heslu Alternativou je vzájemná blízkost měření téhož jevu, které se opakují za přesně stejných podmínek a s použitím stejných technik.

1.1.2.14

přesnost (*accuracy*)

míra blízkosti výsledků pozorování, výpočtů nebo odhadů skutečným hodnotám nebo hodnotám, které jsou považovány za skutečné

1.1.2.15

dostupnost (*availability*)

připravenost k použití na vyžádání autorizovaným subjektem

1.1.2.16

integrita dat; integrita (*data integrity; integrity*)

vlastnost zaručující, že data nebyla změněna ani zničena neautorizovaným způsobem

1.1.2.17

kontinuita; souvislost (*continuity*)

schopnost celého systému vykonat svoji funkci s požadovaným výkonem bez přerušení během požadované operace

POZNÁMKA 1 k heslu Kontinuita se vyhodnocuje na základě pravděpodobnosti poskytování informací o poloze bez přerušení během trvání každé zkušební jízdy.

1.1.2.18

kontinuita podnikání (*business continuity*)

procesy a/nebo postupy k zajištění nepřetržitých obchodních operací

1.1.2.19

platnost (*validity*)

vlastnost nebo stav platnosti, mající právní moc

1.1.2.20

životnost (*lifetime*)

časový interval, během kterého určité zařízení existuje a funguje podle příslušných požadavků

1.1.2.21

udržovatelnost (*maintainability*)

schopnost být udržován ve stavu dobré funkce nebo vysoké účinnosti; udržování v existujícím provozním stavu chráněném před poruchou nebo poklesem služeb (s minimem oprav, efektivností, platností)

1.1.2.22

zranitelnost (*vulnerability*)

slabé místo komponenty nebo ovládacího prvku, které může být zneužito útočníkem

1.1.2.23

identita; totožnost (*identity*)

množina atributů, která umožňuje identifikovat, kontaktovat nebo lokalizovat subjekt údajů

1.1.2.24

důvěrnost (*confidentiality*)

zajištění, aby informace nebyly zpřístupněny nebo prozrazeny neoprávněným osobám, subjektům nebo procesům

1.1.2.25

autentičnost (*authenticity*)

vlastnost entity, že je tím, za co se prohlašuje

1.1.2.26

nepopiratelnost (*non-repudiation*)

schopnost prokázat výskyt události nebo činnosti a jejich původců (entit)

1.1.2.27

odpovědnost (*responsibility*)

stav zodpovědnosti, právní odpovědnosti nebo přičitatelnosti, který platí pro entitu, funkci, systém, službu zabezpečení nebo závazek

1.1.2.28

závislost (*dependency*)

realizace nebo fungování jednoho nebo více prvků vyžadující přítomnost jednoho nebo více jiných prvků

1.1.2.29

zaměnitelnost (*interchangeability*)

stav, který je splněn, jestliže existují dvě nebo více položek, jejichž funkční a fyzické charakteristiky jsou rovnocenné z hlediska výkonu a trvanlivosti, a tedy jsou schopné vzájemné záměny bez nutnosti dodatečných úprav zaměňovaných nebo souvisejících položek a bez nutnosti výběru na základě rozměrových a funkčních charakteristik

1.1.2.30

příčitelnost (*accountability*)

vlastnost, která zaručuje, že jednání entity lze jednoznačně vysledovat k danému subjektu

1.1.2.31

skladebnost (*composability*)

prostředek umožňující webovým službám přírůstkově přidávat nové vlastnosti

1.1.2.32

sekvenční model; postupný model (*sequential*)

provozní model, kde jsou služby poskytovány jedinému uživateli v jeden časový okamžik

POZNÁMKA 1 k heslu Jeden uživatel přepravy může požádat o přepravu více cestujících.

PŘÍKLAD Tradiční taxislužba.

1.1.2.33

souběžný model; paralelní model (*concurrent*)

provozní model, kde služby mohou být poskytovány více uživatelům v jeden časový okamžik

1.1.2.34

shoda (s normou) (*conformance*)

příslušnost implementace k určité normě

1.1.2.35

interoperabilita (*interoperable*)

schopnost dvou nebo více systémů nebo komponent vyměňovat si informace a tyto informace samostatně využívat

1.1.2.36

interoperabilita zařízení (*equipment interoperability*)

schopnost dvou nebo více částí zařízení spolupracovat

1.1.2.37

připojený; připojený do ITS systému (*connected; ITS connected*)

vlastnost fyzického prvku, kterou je prvek vybaven a která umožní jeho připojení do systému za účelem poskytování ITS služeb, spočívající ve výměně informací

POZNÁMKA 1 k heslu Termín připojený neznamena podporu konkrétního komunikačního rozhraní nebo aplikačního procesu ITS-S.

1.1.2.38

anonymita (*anonymity*)

charakter informací, který nedovolí, aby byl subjekt údajů přímo nebo nepřímo identifikován; chybějící identita, rozlišení a rozpoznatelnost při výměně zpráv

1.1.2.39

generalizace; zobecnění (*generalization*)

taxonomický vztah mezi obecnějším prvkem a konkrétnějším prvkem, kdy konkrétnější prvek je plně konzistentní s obecnějším prvkem a obsahuje dodatečnou informaci

POZNÁMKA 1 k heslu Obecnější třída se označuje jako nadtřída.

POZNÁMKA 2 k heslu Konkrétnější třída se označuje jako podtřída.

POZNÁMKA 3 k heslu Označení „plně konzistentní“ znamená, že podtřída má všechny z vlastností a vztahů nadtříd.

1.1.2.40

globální (*global*)

koncept ve stromové datové struktuře (např. prvek, skupina, atribut, skupina atributů nebo typ dat), který je deklarován jako přímý potomek kořenového prvku schématu

1.1.2.41

abstraktní třída (*abstract class*)

<objektové programování> údaj, zda je třída objektu čistě abstraktní nebo zda může být vytvořena instance s členskými objekty

POZNÁMKA 1 k heslu Abstraktní třídy objektu mají obvykle neabstraktní určení.

1.1.2.42

meta (*meta*)

řecká předpona označující popis, který je o jednu úroveň abstrakce výše než popisovaný koncept

1.1.2.43

nevhodný (*deprecated*)

dosud platný, který ovšem již nebude použit pro nové verze

POZNÁMKA 1 k heslu Tento termín je použit v poli STATUS databáze MIB k vyznačení, že asociovaný objekt již dále nezastupuje upřednostňovaný návrh, nicméně daný objekt stále může být užitečný pro zpětnou kompatibilitu s dřívějšími realizacemi. Nevhodný předmět může být při dalším nebo následném vydání normy již zastaralý.

1.1.3 Služby a činnosti

1.1.3.1

služba (*service*)

poskytování jedné nebo více schopností, funkcí nebo zařízení umožňujících jednomu nebo více úkolům uspokojit potřebu

1.1.3.2

přepavní služba; služba (*transport service; service*)

<přeprava> služba, která doručuje jednu nebo více hmotných entit z jednoho místa do jiného za účelem uspokojení přepravní potřeby

POZNÁMKA 1 k heslu Doručovanými hmotnými entitami mohou být lidé a/nebo zboží.

1.1.3.3

speciální služby při přepravě (*paratransit*)

neplánované služby, nevázané na veřejnou přepravu osob, poskytující uživatelům speciální asistenci a přístup ke konkrétním destinacím v uživatelem požadovaném čase

PŘÍKLAD Služby pro handicapované nebo starší osoby.

1.1.3.4

ITS služba; služba (*ITS service; service*)

funkcionalita, která uspokojuje jednu nebo více potřeb uživatelů ITS

1.1.3.5

skupina ITS služeb (*ITS service group*)

jedna nebo více podobných nebo doplňkových ITS služeb poskytovaných ITS uživatelům

1.1.3.6

služba v push režimu (*service in push mode*)

ITS služba fungující na základě dat získaných bez požadavku aktéra nebo jeho systému

1.1.3.7

služba v pull režimu (*service in pull mode*)

ITS služba, která aktivně požaduje data potřebná pro provozování služby

1.1.3.8

ITS aplikace (*ITS application*)

realizace ITS služby, která zahrnuje spojení dvou nebo více doplňkových aplikačních procesů ITS-S

1.1.3.9

funkce (*function*)

zamýšlený účinek systému, subsystému, výrobku nebo části

POZNÁMKA 1 k heslu Funkce by měly mít jediný konkrétní účel. Názvy funkcí by měly mít deklarativní strukturu (např. Validovat dálkové ovládání) a vyjadřovat co má být uděláno, nikoli jak. Správné pojmenování umožňuje jednoduše odvodit koherentní návrhové komponenty.

1.1.3.10

dopad (*impact*)

<dopravní data> hodnocení dopadu, který má určitá událost nebo činnost provozovatele definovaná záznamem situace, na podmínky pro řízení vozidla

1.1.3.11

dopravní opatření (*network management*)

opatření pro správu sítě pozemních komunikací, která se vztahují na síť pozemních komunikací a její uživatele

1.1.3.12

regulace dopravy (*traffic regulation*)

právní dohoda nebo příkaz, které omezují nebo zakazují používání sítě pozemních komunikací

1.1.3.13

prioritní fronta (*head of the line*)

režim řazení do fronty (resp. přísná nebo fixní priorita řazení), při němž je několik front zpracováváno v prioritním pořadí

POZNÁMKA 1 k heslu Fronta nižší priority je zpracovávána, jestliže jsou všechny fronty vyšších priorit prázdné; každá fronta je přitom zpracovávána v pořadí, v jakém se objevila – každý uživatel je ve frontě před uživateli nižších priorit, ale za uživateli stejných nebo vyšších priorit.

1.1.3.14

svrchovaná správa (*governance*)

způsob, kterým jsou organizace vedeny a řízeny

1.1.3.15

fyzická bezpečnost (*physical security*)

ochranné opatření k zamezení přístupu neautorizovaným osobám (zahrnujícím útočníky i náhodné narušitele) do budovy, zařízení, zdroje nebo k uloženým informacím (mohou je jednoduše představovat zamčené dveře, kontrola přístupových karet nebo ozbrojená ostraha)

1.2 Aktéři a prostředí

1.2.1 Aktéři a subjekty

1.2.1.1

entita; subjekt (*entity*)

konkrétní nebo abstraktní věc, která existuje, existovala nebo popřípadě může existovat, včetně asociací mezi těmito věcmi

PŘÍKLAD Osoba, objekt, událost, myšlenka, proces atd.

1.2.1.2

hmotná entita (*material entity*)

entita, která zabírá trojrozměrný prostor

POZNÁMKA 1 k heslu Všechny hmotné entity mají určité charakteristiky, které lze popsat, a proto je tento koncept důležitý pro účely ontologie.

1.2.1.3

nehmotná entita (*immaterial entity*)

entita, která nezabírá trojrozměrný prostor

PŘÍKLAD Nápad, proces, organizace atd.

1.2.1.4

biologická entita (*biological entity*)

hmotná entita, která byla nebo je živým organismem

1.2.1.5

nebiologická entita (*non-biological entity*)

hmotná entita, která není a nikdy nebyla živým organismem

1.2.1.6

role (*role*)

specifikované povinnosti

1.2.1.7

podrole (*sub-role*)

podřízená role definovaná jako část nadřazené role

1.2.1.8

role ITS aplikace (*ITS application role*)

uživatelská potřeba ITS-S vyjádřená jako formální soubor požadavků na interoperabilitu, které je třeba splnit pro uspokojení části funkčnosti ITS aplikace

1.2.1.9

aktér; aktor (*actor*)

subjekt, který plní určitou roli

1.2.1.10

zainteresovaná strana; zúčastněná strana (*stakeholder*)

jednotlivec nebo organizace mající právo, podíl, nárok nebo zájem na systému nebo na charakteristikách, kterými disponuje, splňující jejich potřeby a očekávání

POZNÁMKA 1 k heslu Zapojení účastníků může být realizováno použitím systémů, výrobou výrobků, poskytováním služeb nebo regulacemi.

1.2.1.11

zainteresovaná strana; systémový zainteresovaný subjekt (*stakeholder; system stakeholder*)

<systém> jednotlivec, tým, organizace nebo jejich třídy, které mají zájem o určitý systém

1.2.1.12

zájem; zájem o systém (*concern; system concern*)

<systém> zájem o systém jednou nebo více zainteresovanými stranami

POZNÁMKA 1 k heslu Zájem se týká jakéhokoli vlivu na systém v jeho prostředí, včetně vývojových, technologických, obchodních, provozních, organizačních, politických, ekonomických, právních, regulačních, ekologických a sociálních vlivů.

1.2.1.13

přepravní potřeba; uživatelská potřeba; potřeba (*transport need; user need; need*)

<přeprava> potřeba přepravit jednu nebo více hmotných entit na jiné místo

1.2.1.14

cestovatel (*traveller*)

osoba, která míří do cíle

1.2.1.15

chodec; pěší (*pedestrian*)

osoba, která cestuje pěšky

1.2.1.16

osoba ve vozidle (*vehicle occupant*)

osoba uvnitř nebo na palubě vozidla

POZNÁMKA 1 k heslu Osoba ve stojícím vozidle nemusí být nutně cestovatel.

1.2.1.17

cestující (*passenger*)

osoba, která má rezervaci na cestu nebo cestuje ve vozidle, s výjimkou posádky, personálu nebo řidičů

1.2.1.18

účastník provozu na pozemních komunikacích; účastník silničního provozu (*road user*)

mobilní hmotná entita vyskytující se na pozemku pozemní komunikace

PŘÍKLAD Chodci, personál pracující na pozemní komunikaci, cestující ve vozidle, obsazená a neobsazená vozidla, koně atd.

1.2.1.19

dílčí zpracovatel (*sub-processor*)

zainteresovaná strana, která zpracovává osobní údaje jménem zpracovatele osobních údajů nebo v souladu s jeho pokyny

1.2.1.20

poskytovatel ITS služeb; poskytovatel služeb (*ITS service provider; service provider*)

subjekt, který poskytuje jednu nebo více služeb ITS

POZNÁMKA 1 k heslu Služby kooperativních ITS často vyžadují spolupráci více subjektů za účelem poskytování jednotné služby, přičemž jednotlivé subjekty současně poskytovateli ITS služeb a ITS uživatelů.

1.2.1.21

provozovatel dopravy (*transport operator*)

<dopravní prostředek> subjekt, který vlastní a/nebo spravuje dopravní prostředky

1.2.1.22

poskytovatel přepravy; poskytovatel služeb; poskytovatel (*transport provider; service provider; provider*)

subjekt, který dodává jednu nebo více přepravních služeb

1.2.1.23

smluvní operátor mobilní sítě (*contracting MNO*)

operátor mobilní sítě, který je zodpovědný za poskytování a správu určité karty SIM

1.2.1.24

uživatel; spotřebitel (*user; consumer*)

subjekt mající potřebu, která má být uspokojena

POZNÁMKA 1 k heslu Termín spotřebitel lze použít, když uspokojení potřeby vede ke spotřebě zdroje.

1.2.1.25

uživatel dopravy; uživatel; spotřebitel (*transport user; user; consumer*)

<přeprava> subjekt mající přepravní potřebu, která má být uspokojena

1.2.1.26

ITS uživatel; uživatel (*ITS user; user*)

subjekt mající uživatelskou ITS potřebu, která má být uspokojena

1.2.1.27

ITS uživatel (*ITS user*)

subjekt, který přímo přijímá a může zacházet s ITS daty nebo který spravuje produkty

POZNÁMKA 1 k heslu ITS uživatel je subjekt, který přímo nebo nepřímo přijímá nebo poskytuje transakci ITS služby. Uživatelem ITS služby musí být osoba, externí systém nebo jiný zdroj dat, např. detekční zařízení.

1.2.1.28

koncový uživatel (*end user*)

fyzická nebo právnická osoba, která používá služby dopravního systému nebo z nich má užitek

1.2.1.29

koncová aplikace (*end-application*)

proces nebo program využívající danou množinu implementovaných komunikačních protokolů

1.2.1.30

server (*server*)

počítač nebo aplikace, které přijímají požadavky na data od počítačů klienta nebo aplikací využívajících některý druh protokolu a odpovídají na ně

1.2.1.31

klient (*client*)

počítač nebo aplikace, které ze serveru poskytovatele služby požadují a přijímají data prostřednictvím protokolu

1.2.1.32

zasílatel (*sender*)

<přenos dat> systém, který vytvořil a zaslal datový paket DATEX-ASN

1.2.1.33

zdroj (*origin*)

systém nebo zařízení, které jsou zdrojem pro všechny informace zasílané v datovém paketu

POZNÁMKA 1 k heslu V mnoha případech je zdroj totožný se zasílatelem. Například bridge (nebo proxy agent) může překládat mezi protokoly; v takovém případě by byl bridge (nebo proxy agent) zasílatelem, zatímco systém generující data by byl zdrojem.

1.2.1.34

model zákazníka ze státního sektoru (*government customer model*)

smluvní model, kde je uživatelem vládní subjekt

PŘÍKLAD Vládní subjekt využívající komerční kurýrní službu pro doručování balíků.

1.2.1.35

model firemního zákazníka (*corporate customer model*)

smluvní model, kde je uživatelem komerční subjekt

PŘÍKLAD 1 Podnik nakupující měsíční jízdenky na veřejnou dopravu pro své zaměstnance.

PŘÍKLAD 2 Komerční subjekt využívající komerční kurýrní službu pro doručování balíků.

1.2.1.36

model soukromého zákazníka (*private customer model*)

smluvní model, kde uživatelem je fyzická osoba

1.2.1.37

správce osobních údajů (*personal information controller*)

entita nebo organizace, která řídí sběr, úschovu, zpracování nebo použití osobních údajů

1.2.1.38

pověřenec pro ochranu osobních údajů (*data protection commissioner*)

osoba odpovědná za dohled a kontrolu shody s právními předpisy pro ochranu údajů

1.2.1.39

důvěryhodná třetí strana (*trusted third party*)

TTP

bezpečnostní autorita nebo její zástupce, které ostatní entity důvěřují v činnostech týkajících se bezpečnosti

1.2.1.40

certifikační úřad; certifikační autorita (*certification authority*)

CA

fyzická nebo právnická osoba, která má pověření vytvářet certifikáty veřejného klíče

POZNÁMKA 1 k heslu Viz certifikační úřad nejvyšší a střední úrovně.

1.2.1.41

certifikační úřad střední úrovně (*intermediate certification authority*)

certifikační úřad, pro který vydává certifikáty veřejného klíče certifikační úřad nejvyšší úrovně

POZNÁMKA 1 k heslu Tato definice předpokládá, že může existovat pouze jedna úroveň certifikačních úřadů střední úrovně.

1.2.1.42

fórum pro globální certifikaci (*Global Certification Forum*)

GCF

systém certifikace mobilních telefonů a bezdrátových zařízení založených na normách 3GPP; cílem GCF je zajistit dobré fungování mobilních zařízení v mobilních sítích kdekoli na světě

1.2.1.43

bezpečnostní autorita (*security authority*)

subjekt zodpovědný za definici, implementaci nebo prosazení jedné nebo více částí bezpečnostní politiky

1.2.1.44

ověřovatel (*verifier*)

entita, která požaduje autentizovanou identitu nebo ji reprezentuje

POZNÁMKA 1 k heslu Ověřovatel zahrnuje funkce nutné pro účast v autentizačních výměnách.

1.2.1.45

aktivista (*activist*)

obzvláště aktivní, rázný obhájce určité, zpravidla politické, záležitosti

1.2.1.46

původce hrozby (*threat agent*)

subjekt jednající se záměrem negativního dopadu na aktiva

1.2.1.47

hacker (*hacker*)

osoba, která se snaží získat nebo získá neoprávněný přístup k chráněným zdrojům

1.2.1.48

malý a střední podnik (*small and medium-size enterprise*)

SME

subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu, který je charakterizován počtem zaměstnanců, ročním obratem a/nebo bilanční sumou roční rozvahy, které nepřesahují stanovený limit

POZNÁMKA 1 k heslu V rámci Evropské unie se jedná o podniky, které zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů eur. (Doporučení Evropské komise ze dne 6. května 2003 s definicí mikropodniků, malých a středních podniků.)

1.2.1.49

arbitr sběrnice (*bus arbiter*)

řídící prvek sběrnice, který řídí tok dat na sběrnici a/nebo obvolává zařízení připojená na sběrnici

POZNÁMKA 1 k heslu Funkci arbitra může vykonávat jakékoliv zařízení připojené na sběrnici, jestliže to jeho software umožňuje; v případě vozidlové sběrnice je tato funkce přidělena zpravidla palubnímu počítači (řadiči sběrnice).

1.2.1.50

iniciátor (*initiator*)

<WS-SecurityPolicy> role ve výměně zpráv, která zasílá prvotní zprávu

1.2.1.51

příjemce (*recipient*)

<WS-SecurityPolicy> role ve výměně zpráv, která zpracovává prvotní zprávu

1.2.1.52

koncový bod; koncový ITS bod (*terminator; ITS terminator*)

subjekt, který je mimo implementaci ITS služby, ale se kterým implementace komunikuje buď za účelem získání vstupů, nebo do které může posílat výstupy

POZNÁMKA 1 k heslu Koncový bod může v ITS architektuře existovat ve funkčním a fyzickém pohledu.

1.2.2 Vozidla

1.2.2.1

vozidlo (*vehicle*)

hmotná entita určená k přepravě osob nebo fyzického zboží změnou své fyzické polohy

1.2.2.2

dopravní prostředek pozemní dopravy (*land transport conveyance*)

dopravní prostředek pro druhy pozemní nákladní dopravy

1.2.2.3

připojené vozidlo (*connected vehicle*)

CV

vozidlo, které obsahuje připojené zařízení

1.2.2.4

silniční vozidlo (*road vehicle*)

vozidlo splňující požadavky na provoz v jízdním prostoru pozemní komunikace

POZNÁMKA 1 k heslu Není-li uvedeno jinak, tento termín se obvykle vztahuje na vozidla, která mohou být provozována ve stejných prostorech vozovky jako motorizované osobní automobily, v souladu s právními požadavky místní jurisdikce. Termín však může být uveden do kontextu pro jiná prostředí. Například jízdní kolo je silniční vozidlo, když silnicí je stezka pro cyklisty.

1.2.2.5

motorizované vozidlo (*motorized vehicle*)

vozidlo s vlastním pohonem

1.2.2.6

motorové vozidlo (*motor vehicle*)

motorizované silniční vozidlo s provozem dovoleným ve stejných jízdních prostorech jako motorizované osobní automobily

1.2.2.7

užitkové motorové vozidlo; nákladní vozidlo^[1] (*commercial motor vehicle*)

vozidlo s vlastním pohonem nebo vlečené, užívané v mezistátní dopravě na pozemních komunikacích ke komerční přepravě osob nebo nákladu, které splňuje některou z následujících možností:

- a) přípustná celková hmotnost vozidla nebo přípustná celková kombinovaná hmotnost vozidla nebo celková hmotnost vozidla nebo celková kombinovaná hmotnost je 4 536 kg nebo více, podle toho, která uvedená hmotnost je vyšší,
- b) vozidlo určené či používané k přepravě více než 8 cestujících (včetně řidiče) za úhradu,
- c) vozidlo určené či používané k přepravě více než 15 cestujících (včetně řidiče), které není určeno k přepravě cestujících za úhradu, nebo
- d) vozidlo určené k přepravě látek považovaných podle 49 USC 5103 ministerstvem dopravy za nebezpečné
 - a v množství, které vyžaduje označení na základě Nařízení vydaného ministerstvem podle 49 CFR, podtitul B, kapitola 1, podkapitola C.

1.2.2.8

elektromobil; elektrické vozidlo (*electric vehicle*)

EV

vozidlo, které je (částečně) nabíjeno a provozováno elektricky

POZNÁMKA 1 k heslu S ohledem na požadavky TPEG jsou tím míněna i další elektrická vozidla, jako elektrokola.

POZNÁMKA 2 k heslu Baterie elektromobilu lze obvykle nabíjet z kterékoli běžné zásuvky. V případě požadavku na rychlé nabíjení, například během dlouhých cest, jsou kladeny vyšší požadavky na technickou infrastrukturu. Byly vyvinuty zvláštní zásuvky a silnoproudé připojovací kabely umožňující jednoduché a zabezpečené užívání rychlonabíjecích stanic. Koncový uživatel potřebuje vědět, jaké možnosti nabíjecí stanice nabízejí. Elektromobily mohou mít identitu určenou k elektronickému načtení, např. certifikát. Pro uskutečnění a plánování průběhu nabíjení vozidla mohou být relevantní také další informace, které může elektromobil sdělit infrastruktuře. Pro plánování nabíjení vozidla mohou být relevantní parametry jako je aktuální stav nabití baterie, požadovaný příkon při nabíjení nebo dojezd vozidla. Vozidlo a nabíjecí stanice mohou komunikovat pomocí připojovacího kabelu nebo jiných dostupných mechanismů, např. použitím centrálního systému výrobce elektromobilu, ke kterému je vozidlo (prostřednictvím mobilních dat) připojeno.

1.2.2.9

hlavní tahač (*prime mover*)

jednotka tahače nebo jiného nákladního vozidla, která slouží pro přepravu přívěsů nebo návěsů, se vzájemným spojením za použití nějakého druhu mechanického zámkového systému

POZNÁMKA 1 k heslu Hlavní tahač se může spojovat s různými typy přívěsů nebo návěsů.

1.2.2.10

vozidlo pro jízdu mimo silnici (*non-road vehicle*)

vozidlo nesplňující zákonné požadavky pro jízdu v jízdních pružích ani cyklistických pružích sítě pozemních komunikací

1.2.2.11

jízdní kolo (*road cycle*)

vozidlo splňující zákonné požadavky pro provoz v cyklistických pruzích a stezkách pro cyklisty

POZNÁMKA 1 k heslu V některých zemích mohou být pro jízdní kola otevřeny i jiné zvláštní pruhy, jako jsou bus pruhy (vyhrazené pruhy pro autobusy).

1.2.2.12

jízdní kolo pro jízdu mimo silnici (*non-road cycle*)

vozidlo poháněné lidskou silou nesplňující zákonné požadavky pro jízdu v cyklistických pruzích

1.2.2.13

vozidlo s velmi nízkou rychlostí; vozidlo s rychlostí chodce (*ultra-low-speed vehicle; pedestrian-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí, která nepřesahuje velmi nízké rychlosti vozidla

POZNÁMKA 1 k heslu Je přípustné také označení vozidlo s rychlostí chodce, ale upřednostňuje se termín vozidlo s velmi nízkou rychlostí, protože sleduje logický postup úrovní.

1.2.2.14

nízkorychlostní vozidlo; vozidlo s rychlostí jízdního kola (*low-speed vehicle; cycle-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí v rozsahu nízkých rychlostí vozidla

POZNÁMKA 1 k heslu Je přípustné také označení vozidlo s rychlostí jízdního kola, ale upřednostňuje se termín nízkorychlostní vozidlo, protože sleduje logický postup úrovní.

PŘÍKLAD Horské kolo.

1.2.2.15

vozidlo se středně nízkou rychlostí (*moderately low-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí v rozsahu středně nízkých rychlostí vozidla

PŘÍKLAD Běžný moped.

1.2.2.16

vozidlo se střední rychlostí (*moderate-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí v rozsahu středních rychlostí vozidla

PŘÍKLAD Běžné užitkové vozidlo typu side-by-side (UTV).

1.2.2.17

vozidlo se středně vysokou rychlostí (*moderately high-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí v rozsahu středně vysokých rychlostí vozidla

PŘÍKLAD Běžný osobní automobil.

1.2.2.18

vysokorychlostní vozidlo (*high-speed vehicle*)

vozidlo s konstrukční rychlostí v rozsahu vysokých rychlostí vozidla

PŘÍKLAD Závodní vůz; vysokorychlostní vlak.

1.2.2.19

kolo (*wheel*)

kruhová hmotná entita, která se otáčí kolem nápravy za účelem umožnění pohybu vozidla

1.2.2.20

motor; pohonná jednotka (*motor; engine*)

hmotná entita, která přeměňuje energii na mechanický pohyb

1.2.2.21

vratná přepravní jednotka (*returnable transport item; returnable unit; returnable container unit*)

RTI

jakýkoliv prostředek, který slouží ke kompletaci zboží za účelem přepravy, skladování, manipulace a ochrany zboží v dodavatelském řetězci; přepravní jednotka, která je vratná a opakovaně využívaná; jednotka použitá jako část nákladu, která se vrací k dodavateli zboží nebo ke správci vratných položek

POZNÁMKA 1 k heslu Tento termín je obvykle přiřazen sekundárnímu balení, v některých případech však může být RTI i primární balení.

POZNÁMKA 2 k heslu Nákladní kontejnery, přívěsy a další podobné uzavřené moduly nejsou vratnými

přepravními jednotkami.

POZNÁMKA 3 k heslu Termín vratné přepravní zařízení je v prostředí elektronické výměny dat definován stejně jako vratná přepravní jednotka.

PŘÍKLAD Palety se zálohováním nebo bez něj, všechny podoby znovu použitelných beden, podložek, krabic, barelů, vozíků, ale také vík a popřípadě i upínacích prostředků pro tyto jednotky.

1.2.2.22

konvoj (*platoon*)

seskupení vozidel jedoucích společně stejným směrem; koordinace jejich pohybu, např. rychlosti nebo směru, pomocí komunikace V2V

POZNÁMKA 1 k heslu Konvoje mohou být tvořeny různými kategoriemi vozidel nebo za zvláštních okolností jednou kategorií vozidel, jako například nákladními vozidly (např. kamióny), vozidly bezpečnostních složek nebo vozidly veřejné dopravy.

1.2.2.23

mobilní zařízení (*mobile*)

zařízení, které není pevnou součástí vozidla, jako přenosné osobní zařízení (chytré telefony, PDA, tablety apod.) používané cestujícími (řidiči vozidla, spolucestující, cyklisté, chodci apod.) k poskytnutí a odběru dopravních informací

1.2.3 Pozemní komunikace

1.2.3.1

infrastruktura (*infrastructure*)

systém vybavení, zařízení a ITS služeb potřebných pro dopravní provoz

POZNÁMKA 1 k heslu V případě C-ITS se jedná o pevně instalované části C-ITS zahrnující senzory, aktuátory, pevné ITS stanice.

1.2.3.2

sít pozemních komunikací; silniční síť (*road network*)

propojený soubor pozemních komunikací

1.2.3.3

vyhrazená dopravní síť (*dedicated transport network*)

systém dopravy umožňující přepravovat osoby ve speciálních vozidlech prostřednictvím účelově vybudované sítě, která je obvykle oddělena od stávající silniční sítě, ale může být její součástí

1.2.3.4

model pozemní komunikace; silniční model; model pozemních komunikací (*road model*)

reprezentace sítě pozemních komunikací

POZNÁMKA 1 k heslu Modely pozemních komunikací pro různé systémy často definují různé modely. Například dopravní systém veřejné dopravy může definovat spojnice pozemní komunikace na základě umístění autobusových zastávek, zatímco dopravní systém sledující provoz může definovat spojnice pozemní komunikace na základě umístění křižovatek.

1.2.3.5

spojnice pozemní komunikace (*road link*)

spojnice představující souvislou délku pozemní komunikace mezi dvěma uzly provozního nebo řídicího významu

POZNÁMKA 1 k heslu Provozní charakteristiky uzlů by se vztahovaly k typu modelu pozemní komunikace. Například systém dopravního provozu může založit své spojnice pozemní komunikace na uzlech, které představují křižovatky a koncové body pozemních komunikací.

1.2.3.6

úsek pozemní komunikace (*road section*)

agregace jedné nebo více spojníc pozemní komunikace; představuje souvislou délku pozemní komunikace, která sdílí shodné řídicí a provozní strategie

POZNÁMKA 1 k heslu Různé modely pozemních komunikací mohou rozdělit stejnou pozemní komunikaci na různé úseky pozemní komunikace.

PŘÍKLAD Na jeden úsek pozemní komunikace je aplikován signální plán.

1.2.3.7

segment pozemní komunikace (*road segment*)

spojnice, která představuje souvislou posloupnost spojnic pozemní komunikace vyznačující se shodnými fyzikálními vlastnostmi

POZNÁMKA 1 k heslu Definice segmentů pozemních komunikací je velmi závislá na tom, které charakteristiky jsou modelovány při implementaci. Mezi charakteristiky, které mohou vést k novému segmentu pozemní komunikace, patří přidání nebo odebrání jízdního pruhu, změna šířky vozovky, změna typu pozemní komunikace (např. začátek a konec mostu) atd.

1.2.3.8**vozovka** (*roadway*)

část povrchu pozemku pozemní komunikace primárně určená pro pohyb vozidel, která splňují stanovený soubor požadavků

POZNÁMKA 1 k heslu Vozovka je charakterizována pomocí příčného řezu pozemní komunikace, protože vlastnosti vozovky se po délce pozemní komunikace často mění. Pro různé typy úseků vozovky viz termíny pozemní komunikace, úsek pozemní komunikace, segment pozemní komunikace a spojnice pozemní komunikace.

POZNÁMKA 2 k heslu V praxi návrh vozovky zvažuje různé problémy, které mohou vyústit v neoptimální segmenty vozovky, které porušují běžné předpisy pro navrhování. Taková místa jsou obvykle označena výstražnými značkami, ale stále jsou navržena pro pohyb vozidel.

POZNÁMKA 3 k heslu I když je vozovka navržena s ohledem na určité vlastnosti vozidel, místní předpisy obvykle umožňují používat vozovku širší sadě vozidel.

POZNÁMKA 4 k heslu Vozovka zahrnuje všechny přilehlé zpevněné krajnice, nepojížděné vozovky a vyhrazené jízdní pruhy.

1.2.3.9

segment vozovky (*roadway segment*)

část pozemní komunikace zpevněná, navržena nebo běžně užívaná jako jízdní nebo parkovací pruh, anebo úsek pozemní komunikace zpevněný, navržený nebo běžně užívaný pro jízdu vozidel a jako parkovací pruh, vyjma chodníků, zpevněných a nezpevněných krajnic, přestože jsou chodníky a krajnice užívány cyklisty anebo nemotorovými vozidly

1.2.3.10

pozemek pozemní komunikace (*road reservation; easement*)

oblast právně vyhrazená pro účely dopravy na pozemních komunikacích a její podporu

POZNÁMKA 1 k heslu Podpora zahrnuje fyzické vybavení, jako jsou bezpečnostní zařízení, značení a skříňové řadiče, jakož i přístup vozidel údržby a personálu.

POZNÁMKA 2 k heslu Pozemek pozemní komunikace zahrnuje všechny jízdní pásy, jakož i šířku umožňující umístit zařízení podél pozemní komunikace, zpevněné krajnice, nezpevněné krajnice, chodníky, odvodňovací zařízení, zvukové stěny, svahy, násypy atd.

1.2.3.11

dopravní prostor (*travelled way*)

část vozovky, která je v současnosti určena pro dopravní účely

POZNÁMKA 1 k heslu Jízdní prostor nezahrnuje zpevněné krajnice, nepojížděné vozovky ani jiné plochy, které nejsou v současnosti určeny pro běžné provozní použití. Jinými slovy, zatímco tyto další oblasti jsou navrženy pro dopravní účely, nejsou určeny pro běžné dopravní účely (v současnosti); spíše tyto další oblasti existují kvůli bezpečnosti a jiným výjimečným podmínkám použití.

POZNÁMKA 2 k heslu Zatímco limity vozovky jsou definovány návrhem fyzické infrastruktury a jsou obecně statické; limity jízdního prostoru mohou být dynamické, jako například v případě odstavného pruhu pro nouzové užití přeměněného na pojížděný odstavný pruh.

1.2.3.12

jízdní prostor; prostor vozovky (*driving space*)

plocha nad vozovkou, která je primárně určena pro pohyb vozidel

POZNÁMKA 1 k heslu V praxi návrh jízdního prostoru zohledňuje různé problémy, které mohou vést k suboptimálním segmentům pozemní komunikace, které porušují běžné předpisy pro návrh. Taková místa jsou obvykle označena výstražnými značkami, ale stále jsou navržena pro pohyb vozidel.

POZNÁMKA 2 k heslu I když je jízdní prostor navržen s ohledem na určité vlastnosti vozidel, místní předpisy obvykle umožňují používat jízdní prostor pro širší množinu vozidel.

1.2.3.13

jízdní pás (*carriageway*)

souvislá oblast vozovky podél segmentu pozemní komunikace

POZNÁMKA 1 k heslu Jízdní pás se skládá z jednoho nebo více jízdních pruhů (tj. využitelná šířka) a může zahrnovat krajnice a odstavné plochy.

POZNÁMKA 2 k heslu Jízdní pásy jsou odděleny fyzickými oddělovači provozu.

POZNÁMKA 3 k heslu Při pohledu na příčný řez pozemkem pozemní komunikace se vozovka skládá ze všech jízdních pásů.

1.2.3.14

segment pozemní komunikace s jedním jízdním pásem; pozemní komunikace s jednoduchým jízdním pásem; jednoduchý jízdní pás; směrově nerozdělená rychlostní pozemní komunikace
(*single carriageway road segment; single carriageway road; single carriageway; undivided highway*)

vozovka tvořená jedním jízdním pásem

POZNÁMKA 1 k heslu Tento termín je podle Mezinárodní silniční asociace (PIARC) pozemní komunikace s jednoduchým jízdním pásem a je považován za preferovaný termín. Podle definic uvedených v tomto dokumentu je označení segment pozemní komunikace s jedním jízdním pásem přesnější a je nejvíce preferovaným termínem. Termín jednoduchý jízdní pás sám o sobě není preferován, ale připouští se.

POZNÁMKA 2 k heslu Jeden segment pozemní komunikace s jedním jízdním pásem může mít více jízdních pruhů a může umožňovat jízdu v opačných směrech.

POZNÁMKA 3 k heslu V americké angličtině je ekvivalentním termínem undivided highway.

1.2.3.15

segment pozemní komunikace se dvěma jízdními pásy; pozemní komunikace s dvojitým jízdním pásem; směrově rozdělená rychlostní pozemní komunikace; dvojitý jízdní pás (*dual carriageway road segment; dual carriageway road; divided highway; dual carriageway*)
vozovka složená ze dvou jízdních pásů

POZNÁMKA 1 k heslu Tento termín je podle Mezinárodní silniční asociace (PIARC) pozemní komunikace s dvojitým jízdním pásem a je považován za preferovaný termín. Podle definic uvedených v tomto dokumentu je termín segment pozemní komunikace se dvěma jízdními pásy přesnější a je nejvíce preferovaný. Termín dvojitý jízdní pás sám o sobě není preferován, ale připouští se.

POZNÁMKA 2 k heslu V americké angličtině je ekvivalentním termínem divided highway.

POZNÁMKA 3 k heslu Dva jízdní pásy jsou obvykle navrženy pro jízdu v opačných směrech.

1.2.3.16

segment pozemní komunikace s větším počtem jízdních pásů; pozemní komunikace s vícenásobným jízdním pásem; vícenásobný jízdní pás (*multiple carriageway road segment; multiple carriageway road; multiple carriageway*)
vozovka složená z více než dvou jízdních pásů

POZNÁMKA 1 k heslu Tento termín je podle Mezinárodní silniční asociace (PIARC) pozemní komunikace s vícenásobným jízdním pásem a je považován za preferovaný termín. Podle definic uvedených v tomto dokumentu je segment pozemní komunikace s větším počtem jízdních pásů přesnější a je nejvíce preferovaný. Termín vícenásobný jízdní pás sám o sobě není preferován, ale připouští se.

POZNÁMKA 2 k heslu Samostatné jízdní pásy jsou obvykle navrženy pro oddělený provoz z (často více) specifických provozních důvodů, jako je směr jízdy, kategorie vozidla (např. vozidlo s vyšší obsazeností), místní versus tranzitní doprava atd.

1.2.3.17

využitelná šířka (*usable width*)
všechny jízdní pruhy jízdního pásu

1.2.3.18

pruh; obecný pruh (*lane; generic lane*)
část pozemku pozemní komunikace určená k umístění jediné řady pohybujících se hmotných entit po její délce

POZNÁMKA 1 k heslu Pruhy jsou často ohraničeny značením pruhů.

POZNÁMKA 2 k heslu Pruhy mohou být podstatně širší než normální šířka vozidla, aby byl umožněn rozptyl v poloze vozidla v jízdním pruhu a také pro různé rozměry vozidla.

POZNÁMKA 3 k heslu Pruh obvykle odkazuje na použití motorových vozidel, ale může se vztahovat i na jiné účely, jako jsou např. chodníky.

PŘÍKLAD Jízdní pruh, cyklistický pruh, chodník podél pozemní komunikace.

1.2.3.19

pruh; jízdní pruh (*lane; traffic lane*)

část vozovky navržená pro jednu řadu jedoucích silničních vozidel

POZNÁMKA 1 k heslu Termín pruh se často používá k označení jízdního pruhu, jestliže je známo, že kontextem je doprava.

POZNÁMKA 2 k heslu Jízdní pruh může být obousměrný, jako je tomu v případě pozemní komunikace s jedním jízdním pruhem, pruh pro obousměrné odbočování/předjíždění nebo pruh pro oboustranný provoz.

POZNÁMKA 3 k heslu Některé jurisdikce dovolují doplňkové použití jízdního pruhu, například více motocyklů, které sdílejí šířku jízdního pruhu nebo umožňují jízdnímu kolu používat okraj jízdního pruhu.

1.2.3.20**vyhrazený jízdní pruh** (*reserved lane*)

jízdní pruh omezený na určitou podskupinu silničních vozidel nebo kategorie uživatelů

POZNÁMKA 1 k heslu Jízdní pruh může být vyhrazen trvale nebo za určitých podmínek nebo časů.

PŘÍKLAD 1 Pruh vyhrazený pro autobusy.

PŘÍKLAD 2 Pruh vyhrazený pro vozidla s vyšší obsazeností.

1.2.3.21

přílehlý jízdní pruh (*adjacent lane*)

jízdní pruh sdílející hraniční podélnou čáru s jízdním pruhem, ve kterém se pohybuje předmětné vozidlo, který má stejný směr jízdy jako jízdní pruh předmětného vozidla

1.2.3.22

cyklistický pruh; pruh pro cyklisty; cyklopruh (*cycle lane*)

pruh určený pro průjezdný pohyb jízdních kol

POZNÁMKA 1 k heslu Cyklistické pruhy jsou obvykle mnohem užší než jízdní pruhy.

POZNÁMKA 2 k heslu Cyklistické pruhy jsou obvykle součástí vozovky nebo stezky pro cyklisty.

POZNÁMKA 3 k heslu Cyklistické pruhy také mohou umožňovat a být navrženy pro provoz motorizovaných vozidel (např. e-skútry, mopedy atd.) s podobnými výkonnostními charakteristikami jako jízdní kola na lidský pohon, v souladu s místními předpisy.

1.2.3.23

stezka pro cyklisty; cyklostezka (*cycleway; cycle track*)

infrastruktura primárně určená pro používání jízdních kol a oddělená od jízdního pásu

POZNÁMKA 1 k heslu Místní legislativa může dovolit, aby byly stezky pro cyklisty používány různými nízkorychlostními vozidly (např. nízkorychlostní skútry, skateboardy atd.) a aby se na jejich využívání podíleli i další nízkorychlostní účastníci, jako jsou chodci, jezdci na koních apod.

1.2.3.24

chodník; pěšina (*footway; footpath; pavement*)

pruh primárně určený pro pohyb chodců

POZNÁMKA 1 k heslu Předpisy obvykle umožňují, aby chodníky používali i další uživatelé pohybující se velmi nízkou rychlostí, jako jsou uživatelé invalidních vozíků a kočárků.

1.2.3.25

uzel; uzel sítě pozemních komunikací; uzel silniční sítě (*node; road network node*)

součást modelu pozemní komunikace představující bodové umístění grafu sítě pozemních komunikací

POZNÁMKA 1 k heslu Umístění bodu obvykle představuje bod podél pozemní komunikace, který lze použít k označení umístění křižovatky, zastávky veřejné dopravy, hranice kompetencí, koncového bodu atd.

1.2.3.26

spojnice (*link*)

komponenta modelu pozemní komunikace, která představuje spojení mezi dvěma uzly

POZNÁMKA 1 k heslu Spojnice může být křivočará a může mít různé atributy, jako je šířka.

1.2.3.27

přímý segment (*straight*)

segment pozemní komunikace s křivostí nižší než 1/5 000 m

1.2.3.28

spojnice jízdního pruhu (*lane link*)

spojnice, která představuje pruh spojnice pozemní komunikace

POZNÁMKA 1 k heslu Segment jízdního pruhu může začínat nebo končit na místech jiných než začátek nebo konec odpovídajícího segmentu pozemní komunikace (např. pruh může začínat uprostřed bloku).

POZNÁMKA 2 k heslu Segment jízdního pruhu zahrnuje pouze sekvenční spojnice jízdního pruhu, nezahrnuje spojnice jízdního pruhu ze sousedních jízdních pruhů.

1.2.3.29

segment jízdního pruhu (*lane segment*)

spojnice, která představuje souvislou posloupnost spojnic jízdního pruhu vyznačující se stejnými fyzikálními vlastnostmi

1.2.3.30

křížení (*intersection*)

prostor, kde se setkávají nebo kříží dvě nebo více pozemních komunikací

POZNÁMKA 1 k heslu Křížení mohou být uvažována bez možnosti odbočení, jako je např. dálnice křižující silnici bez jakýchkoli spojovacích ramp, nebo mohou být spojeny s jednou nebo více možnostmi odbočení, jako je například mimoúrovňová křižovatka typu diamant.

POZNÁMKA 2 k heslu Na složitá křížení lze nahlížet jako na více křížení, a to tak, že se jednotlivé spojnice pozemní komunikace označí odděleně. Například jeden model může znázorňovat složitě křížení asociované s mnoha místy odbočení; jiný model by mohl znázorňovat stejnou fyzickou infrastrukturu jako několik křížení, která jsou vzájemně propojena různými pozemními komunikacemi, z nichž každé má své vlastní označení (např. rampa od silnice A směřující od severu k silnici B směřující na východ).

1.2.3.31

křížovatka (*junction*)

křížení, které umožňuje cestovatelům změnit pozemní komunikaci

1.2.3.32

úrovňová křížovatka (*junction at grade; at-grade intersection; grade junction*)

křížovatka bez jakýchkoli mimoúrovňových pohybů

1.2.3.33

mimoúrovňová křížovatka (*interchange*)

MÚK

křížovatka s alespoň jedním mimoúrovňovým pohybem

POZNÁMKA 1 k heslu Termín mimoúrovňová křížovatka obvykle odkazuje na zařízení (systémy), která umožňují všechny dostupné křížovatkové pohyby na úrovňové křížovatce, která typicky zahrnuje více křížovatek.

POZNÁMKA 2 k heslu Jednotlivé úrovně umožňují cestovatelům na spojnici nerušený průjezd mimoúrovňovou křížovatkou, není-li přetížená.

1.2.3.34

mimoúrovňový pohyb; úrovňově oddělený pohyb; úrovňově oddělený manévr (*grade separated manoeuvre*)

křížovatkový pohyb, který je vertikálně oddělen od jednoho nebo více křížovatkových pohybů, které protínají jeho dvourozměrnou dráhu

1.2.3.35

křížovatkový pohyb; křížovatkový manévr (*intersection manoeuvre; manoeuvre; maneuver*)

pohyb z vjezdového pruhu do výjezdového pruhu křížovanky

1.2.3.36

vjezdový pruh (*ingress lane*)

jízdní pruh určený pro vjezd do křížovanky

1.2.3.37

vjezdová spojnice (*ingress link*)

všechny vjezdové pruhy na spojnici pozemní komunikace

1.2.3.38

výjezdový pruh (*egress lane*)

jízdní pruh určený pro výjezd z křížovanky

1.2.3.39

výjezdová spojnice (*egress link*)

všechny výjezdové pruhy na spojnici pozemní komunikace

1.2.3.40

přídavný jízdní pruh (*additional lane*)

dodatečný jízdní pruh, který se větví z jiného jízdního pruhu

1.2.3.41

ukončený jízdní pruh (*lost lane*)

jízdní pruh, který je sloučen s jiným jízdním pruhem

1.2.3.42

prostor podél pozemní komunikace; prostor vedle pozemní komunikace (*roadside*)

část pozemku pozemní komunikace s výjimkou všech vozovek a jízdních prostorů

POZNÁMKA 1 k heslu Termíny prostor podél pozemní komunikace, krajnice a bezpečnostní prostor podél pozemní komunikace definují podobné, ale mírně odlišné koncepty.

1.2.3.43

bezpečnostní prostor podél pozemní komunikace (*verge*)

nezpevněná část prostoru podél pozemní komunikace určená k účelům bezpečnosti cestování

POZNÁMKA 1 k heslu Bezpečnostní prostor podél pozemní komunikace může oddělovat dva pruhy různých režimů, oddělovat jízdní pruh od příkopu nebo oddělovat jízdní pruh od jiného bezpečnostního rizika.

POZNÁMKA 2 k heslu Termíny prostor podél pozemní komunikace, krajnice a bezpečnostní prostor podél pozemní komunikace definují podobné, ale mírně odlišné koncepty.

1.2.3.44

nepojížděná vozovka (*hardstanding*)

část zpevněného jízdního pásu, která není jízdním pruhem, zpevněnou krajnicí ani odstavňovou plochou

POZNÁMKA 1 k heslu Nepojížděná vozovka může zahrnovat okraj odstavňového pruhu vně vyznačeného ohraničení pruhu, výběžky pro budoucí spojovací pozemní komunikace atd.

1.2.3.45

odstavňová plocha (*lay-by*)

krátká část zpevněného jízdního pásu na jeho okraji navržená tak, aby umožnila vozidlu vyjet z jízdních pruhů a dočasně zastavit

POZNÁMKA 1 k heslu Odstavňové plochy nejsou součástí zpevněné krajnice.

POZNÁMKA 2 k heslu Odstavňové plochy lze použít v nouzových situacích, při nástupu/výstupu cestujících atd. Často mají podobu zálivu.

1.2.3.46

krajnice (*shoulder*)

zpevněná nebo nezpevněná krajnice

POZNÁMKA 1 k heslu V některých jurisdikcích může být krajnice vedle zajištění volného prostoru pro bezpečnostní účely použita i pro nouzové zastavení a/nebo jiné účely.

POZNÁMKA 2 k heslu Prostor podél pozemní komunikace, krajnice a bezpečnostní prostor podél pozemní komunikace definují podobné, ale mírně odlišné pojmy.

1.2.3.47

zpevněná krajnice; odstavňový pruh (*hard shoulder*)

část zpevněného jízdního pásu určená k podpoře dopravního provozu; běžně není určena k jízdě, ale lze na ní nouzově zastavit

POZNÁMKA 1 k heslu Zpevněná krajnice může být dostatečně úzká nebo široká k tomu, aby se do ní vešel jízdní pruh.

POZNÁMKA 2 k heslu Zpevněná krajnice může mít v některých zemích povrch, který odrazuje od jeho použití k jízdě.

1.2.3.48

pojížděná zpevněná krajnice; pojížděný odstavňový pruh; odstavňový pruh k běžnému užití (*hard shoulder running*)

provozní režim zpevněné krajnice, který umožňuje provoz motorových vozidel pro obecné použití jako dodatečného pruhu

1.2.3.49

zpevněná krajnice pro nouzové užití; odstavňový pruh pro nouzové užití (*hard shoulder for emergency use*)

provozní režim zpevněné krajnice, který umožňuje provoz záchranných, stavebních, údržbářských nebo jiných vozidel pro speciální použití nebo nouzové zastavení a je zakázán pro jiné použití vozidla

1.2.3.50

nezpevněná krajnice (*soft shoulder*)

část pozemku pozemní komunikace bez pevného krytu, která nepatří k jízdniému pásu, ale poskytuje mu boční podporu

POZNÁMKA 1 k heslu Nezpevněné krajnice nejsou normálně určeny k jízdě.

POZNÁMKA 2 k heslu Nezpevněné krajnice mají často travnatý nebo štěrkový povrch.

1.2.3.51

střední dělicí pás; střední pás; středový pás; neutrální půda (*central reservation; median; median strip; neutral ground*)

část pozemku pozemní komunikace mezi jízdniými pásy určená k účelům bezpečnosti cestování

POZNÁMKA 1 k heslu Středový pás může být zpevněný nebo nezpevněný a může být vybaven bezpečnostní zábranou, zábradlím nebo jinými zařízeními.

1.2.3.52

betonové svodidlo; city blok; Jersey zábrana (*concrete barrier; city block; Jersey barrier*)

fyzický oddělovač provozu, který se skládá ze zdi se širokou šikmou základnou určenou k odklonění vozidel zpět do jejich jízdního pruhu

POZNÁMKA 1 k heslu Betonová svodidla jsou typicky modulární. Obvykle jsou vyrobená z betonu, ale mohou být vyrobená také z jiných materiálů, jako je plast naplněný vodou nebo pískem.

1.2.3.53

fyzický oddělovač provozu (*physical traffic separator*)

mechanismus používaný k fyzickému oddělení jízdních pásů

POZNÁMKA 1 k heslu Mechanismy zahrnují různé typy bariér, jako jsou stěny, zábradlí, stožáry, obrubníky a příkopy, a také otevřený, nezpevněný prostor. Jsou-li dva dopravní proudy odděleny pouze zpevněným prostorem (včetně případného značení a drnčících pásů), sdílejí společný jízdní pás.

1.2.3.54

infrastrukturní podpůrné vybavení; infrastrukturní podpůrné ITS vybavení (*field support equipment; ITS field support equipment*)

přenosný infrastrukturní systém používaný pracovníky v terénu k místnímu odstraňování problémů, inicializaci, přeprogramování a zkoušení vybavení infrastruktury

1.2.3.55

hranice jízdního pruhu (*lane boundary*)

hranice jízdního pruhu, které jsou vymezeny viditelným vodorovným dopravním značením; v případě absence viditelného vodorovného dopravního značení jsou hranice dány jinými souvislými viditelnými rysy vozovky

POZNÁMKA 1 k heslu V případě viditelného vodorovného dopravního značení jízdního pruhu má být dělicí čára umístěna v jeho středu.

1.2.3.56

stopčára (*stop line*)

souvislá příčná čára označující na vozovce místo, kde je zamýšleno nebo požadováno zastavení, nacházející se napříč jízdními pruhy na příjezdu ke křižovatce

1.2.3.57

související viditelné prvky pozemní komunikace (*incidental visible road feature*)

viditelné vzory na povrchu pozemní komunikace, které nebyly explicitně zamýšleny k vymezení hranice jízdního pruhu, ale které indikují pozici jízdního pruhu

PŘÍKLAD Obruby nebo okraje pozemní komunikace, obrubníky, stopy nebo vyjeté koleje zanechané po předcházejících vozidlech apod.

1.2.3.58

detekční zóna (*detection zone*)

plocha na povrchu vozovky, kde vozidlo nebo skupina vozidel aktivuje detektor

1.2.3.59

dopravní značka (*road sign*)

fyzické opatření pro řízení provozu, které slouží k přenosu určitých informací účastníkům provozu na pozemních komunikacích pomocí slov, symbolů a/nebo šipek

POZNÁMKA 1 k heslu Dopravní značky nezahrnují světelné signály, značení vozovek, směrové sloupky nebo vodící bezpečnostní zařízení.

1.2.3.60

obslužné zařízení; vybavenost (*facility*)

jakýkoli druh místa, budovy nebo konstrukce vedle pozemní komunikace, včetně obslužného nebo doplňkového vybavení a zařízení, které jsou určeny uživatelům silniční sítě

1.2.3.61

system centrálního řízení údržby a výstavby (*Maintenance and Construction Central Management System*)

centrální systém, který umožňuje subjektu monitorovat a řídit výstavbu a údržbu infrastruktury pozemních komunikací

1.2.3.62

stav povrchu vozovky (*road surface condition*)

environmentální stav poježděné plochy vozovky, který zahrnuje teplotu a vlhkostní podmínky

POZNÁMKA 1 k heslu Tyto údaje mohou zahrnovat také informace o stavu vozovky, které lze užít k výpočtu brzdné dráhy pro vybrané případy užití.

PŘÍKLAD Suchý, mokrý, zasněžený, namrzlý, chemické látky, olej atd.

1.2.4 Geometrie a trajektorie

1.2.4.1

pevná trasa (*fixed route*)

<přepravní služba> souběžný provoz, kdy lze přepravované položky přijímat nebo dodávat pouze na místech zastavení, které jsou uvedeny v předem definovaném pořadí

PŘÍKLAD Tradiční autobusová linka s pevnou trasou.

1.2.4.2

dynamická trasa (*dynamic route*)

<přepravní služba> souběžný provoz, kdy přepravované položky mohou být přijaty nebo dodány pouze na místech zastavení v rámci předem definovaného koridoru přepravních služeb

POZNÁMKA 1 k heslu Koridor přepravních služeb je definován poskytovatelem, který může stanovit další omezení týkající se povolených míst k zastavení.

POZNÁMKA 2 k heslu Koridor přepravních služeb často zahrnuje společný bod zájmu (např. letiště, tranzitní uzel atd.) jako pevný bod zastavení.

PŘÍKLAD Kyvadlová doprava na letiště.

1.2.4.3

oblast pokrytí (*coverage area*)

geograficky vymezená soudní pravomoc, ve které core systém poskytuje základní služby

1.2.4.4

BigBubble (*BigBubble*)

zóny, jako jsou např. metropolitní oblasti, ve kterých se nachází několik citlivých/vymezených oblastí

1.2.5 Životní prostředí

1.2.5.1

environmentální parametry (*environmental parameters*)

popis různých vlastností/specifikací environmentálních prvků

1.2.5.2

palivo; pohonná hmota (*fuel*)

hořlavý materiál v pevném, kapalném nebo plynném skupenství určený výrobcem ke spalování za účelem uvolnění obsahu energie z materiálu

1.2.5.3

nízkoemisní zóna (*low-emissions zone*)

LEZ

geograficky vymezená oblast, do které je omezen nebo zakázán vjezd určitých kategorií vozidel na

základě výše jejich emisí, s cílem zlepšit kvalitu ovzduší v dané geografické oblasti

POZNÁMKA 1 k heslu Nízkoemisní zóny mohou být dynamické a tím umožnit provozujícímu subjektu změnu polohy, hranice nebo času nízkoemisních zón.

1.2.5.4

znečišťování (*polluting*)

vypouštění znečišťujících látek do ovzduší

1.2.5.5

znečišťující látky (*polluting matter*)

látky, které svou přítomností v ovzduší mají nebo mohou mít škodlivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí nebo obtěžují zápachem

1.2.5.6

aerosolové částice (*particulate matter*)

PM

částice pevného a kapalného materiálu o velikosti od 1 nm do 100 µm, které zůstávají po určitou dobu ve vzduchu

1.2.5.7

těkavé organické látky (*volatile organic compounds*)

VOC

jakákoli organická sloučenina nebo směs organických sloučenin, s výjimkou methanu, která má tlak par 0,01 kPa nebo vyšší při 20 °C nebo odpovídající těkavost za specifických podmínek použití

1.2.6 Prostředí IT

1.2.6.1

prostředí; systémové prostředí (*environment; system environment*)

<systém> kontext určující nastavení a okolnosti všech vlivů na systém

POZNÁMKA 1 k heslu Prostředí systému zahrnuje vývojové, technologické, obchodní, provozní, organizační, politické, ekonomické, právní, regulační, ekologické a sociální vlivy.

1.2.6.2

prostředí otevřeného systému (*open system environment*)

komplexní systém rozhraní, služeb a podpůrných formátů včetně uživatelských aspektů, pro interoperabilitu a/nebo přenosnost aplikací, dat nebo osob, jak je stanoveno normami a profily norem pro informační technologie

1.2.6.3

informační jednotka (*information unit*)

soubor informací, které mohou být považovány za dále nedělitelný celek

1.2.6.4

soubor (*file*)

objekt určený ke skladování dat, který může být uložen na libovolném paměťovém zařízení

1.2.6.5

platforma (*platform*)

hardware, operační systém, middleware a jazyk pro vývoj aplikací, který poskytuje funkční systémové prostředí

1.2.6.6

úložiště dat (*data store*)

trvalé úložiště digitálních informací

1.2.6.7

datové médium (*medium unit*)

objekt pro uložení dat, který může být považován za fyzicky dále nedělitelný

PŘÍKLAD USB flashdisk.

1.2.6.8

databáze (*database*)

DB

množina elektronicky uchovávaných deskriptivních záznamů nebo jednotek obsahu (včetně faktů, úplného znění, obrázků a zvuku), která obsahuje běžné uživatelské rozhraní a software pro vyhledávání a zpracování dat

1.2.6.9

registr (*registry*)

úložiště pro uchovávání datových informací žadatelů, obsahující typ dat, která odebírají, jejich adresu apod.

1.2.6.10

jazyk ASN.1; abstraktní zápis syntaxe (číslo) jedna (*abstract syntax notation one*)

ASN.1

formální jazyk pro popis pravidel a struktur pro reprezentaci, kódování, přenos a dekodování dat umožňující reprezentaci objektů nezávislou na konkrétní platformě / programovacím jazyku

1.2.6.11

uzel (*node*)

<hardware> fyzický hardwarový objekt, který je výpočetním zdrojem běhového prostředí a tvoří jej přinejmenším paměť a výpočetní kapacita

POZNÁMKA 1 k heslu Softwarové objekty běhového prostředí jsou umístěny v uzlech; uzly mají určité dobře známé, popřípadě rychle se pohybující umístění (uzel může být tvořen dvěma nebo více podřazenými uzly).

1.2.6.12

integrováný obvod (*integrated circuit*)

IC

malý kousek polovodivého materiálu obsahující propojené elektronické prvky

1.2.6.13

segmentovaná paměťová struktura (*segmented memory structure*)

paměťové úložiště, které je rozděleno do oddělených prvků, vyžadující pro přístup více adresovacích prvků

1.2.6.14

čipová karta; karta s integrovaným obvodem (*smart card; integrated circuit card; IC Card*)

ICC

zařízení o velikosti kreditní karty obsahující integrovaný obvod s mikroprocesorem a pamětí

1.2.6.15

integrované vývojové prostředí (*integrated development environment*)

software, který poskytuje komplexní zázemí pro vývoj aplikací

1.2.6.16

webové ITS služby (*ITS web services*)

webové služby, které jsou určeny speciálně pro podporu ITS služeb prostřednictvím internetu

1.2.6.17

jazyk zásad webové služby; WS-Policy (*web service policy language; WS-Policy*)

<WS-SecurityPolicy> jazyk používaný k vyjádření zásad pro určitou doménu a/nebo požadavky na instanci webové služby a přiřazení zásad k odpovídajícím konceptům WSDL

1.2.6.18

prohlášení zásad (*policy assertion*)

<WS-Policy> jednotlivý požadavek, funkce, nebo jiná vlastnost webové služby

1.2.6.19

hackathon (*hackathon*)

akce, která je koncipována jako závod na rychlost, při níž programátoři a další osoby podílející se na vývoji softwaru, jako grafici, návrháři rozhraní, projektoví manažeři a další, často včetně odborníků na danou problematiku, intenzivně spolupracují na softwarových projektech s cílem vytvořit použitelný software

POZNÁMKA 1 k heslu V angličtině se také označuje jako hack day, hackfest nebo codefest.

POZNÁMKA 2 k heslu Hackathony mají obvykle specifické zaměření, které může zahrnovat použitý programovací jazyk, operační systém, aplikaci, API nebo téma a demografickou skupinu programátorů.

1.3 Ověřování a zabezpečení

1.3.1 Zkoušení

1.3.1.1

zkouška (*test*)

technická operace, která spočívá ve zjištění jedné nebo více charakteristik daného výrobku, procesu nebo zařízení podle stanoveného postupu

1.3.1.2

typ zkoušky (*test type*)

druh zkoušky, jako je inspekce, simulace, laboratorní zkouška a terénní zkouška

1.3.1.3

zkušební postup (*test procedure*)

konkrétní postup pro provedení zkoušky

1.3.1.4

terénní zkouška; provozní zkouška (*field test*)

zkouška, která se provádí za reálných podmínek

1.3.1.5

zkoušení shody (*conformance testing*)

zkoušení rozsahu, do jakého je zkoušená implementace (IUT) ve shodě se specifikací

1.3.1.6

bod zkoušení shody; zkušební bod (*conformance test point*)

CTP

bod (místo) v systému, ve kterém lze externě zkoušet shodu jakékoli implementace s normou; v tomto bodě musejí být vnější atributy a chování implementace zcela specifikovány normou (přímo nebo odkazem na jiné normy)

PŘÍKLAD Fyzické parametry (elektrická/optická signalizace, konektory), kódování a pořadí přenosu, logická struktura rámce, transakce atd.

1.3.1.7

inspekce (*inspection*)

posuzování shody pozorováním a hodnocením doprovázeným případným měřením, zkoušením nebo cejchováním

1.3.1.8

zdůvodnění; ověření (*rationale; verification*)

postup, který stanoví, že produkt v každé fázi životního cyklu splňuje všechny požadavky stanovené v předchozí fázi

1.3.1.9

laboratorní zkoušky (*laboratory tests*)

zkoušky, které se provádějí v laboratoři za specifických podmínek

1.3.1.10

zkušební zařízení; tester (*tester*)

kombinace zařízení a procesů, které jsou schopny provést zkoušky shody

1.3.1.11

zkušební ústav (*test house*)

třetí strana reprezentovaná osobou nebo organizací, které jsou s ohledem na zkoušený objekt vnímány jako nezávislé

1.3.1.12

přejímací zkouška (*acceptance test*)

ověření, zda je výrobek, proces nebo služba v souladu se specifikací daného systému

1.3.1.13

status zkoušky (*test status*)

označení povahy zkoušky

POZNÁMKA 1 k heslu Zkouška označená jako podmíněčná se musí provádět pouze tehdy, když souvisí s konkrétní vlastností systému nebo jeho komponenty podle dané specifikace, zatímco zkouška označená jako základní označuje velmi doporučovanou zkoušku tvořící základní součást pro

smysluplné posuzování.

1.3.1.14

dodatečné informace o zkoušení implementace (*implementation extra information for testing*)

prohlášení dodavatele nebo zhotovitele zkoušeného zařízení (DUT) obsahující nebo odkazující na všechny informace (vedle těch, které jsou obsaženy v prohlášení o shodě implementace), které se týkají zkoušeného zařízení a jeho zkušebního prostředí, umožňující zkušební laboratoři provést na zkoušeném zařízení příslušnou sestavu zkoušek

1.3.1.15

formulář pro dodatečné informace o zkoušení implementace (*implementation extra information for testing pro forma*)

dokument v podobě dotazníku, který se po vyplnění pro danou zkoušenou implementaci (IUT) stává dodatečnými informacemi pro zkoušení implementace (IXIT)

1.3.1.16

testovací případ (*test case*)

popis cíle zkoušky, jedinečného identifikátoru testovacího případu, vstupů zkoušky, podmínek provedení zkoušky, fází zkoušky a výsledků požadovaných pro úspěšné absolvování zkoušky

1.3.1.17

zkoušená implementace (*implementation under test*)

IUT

implementace jednoho nebo více protokolů OSI ve vztahu sousedního uživatele/poskytovatele, která je tou částí reálného otevřeného systému, která má být prověřena zkoušením

1.3.2 Hodnocení a shoda

1.3.2.1

hodnocení (*evaluation*)

systematický proces určování, jak fyzické osoby, procesy, systémy nebo programy splňují formálně dohodnuté cíle a požadavky

1.3.2.2

předmět hodnocení (*target of evaluation*)

TOE

produkt nebo IT systém, který je předmětem hodnocení bezpečnosti

1.3.2.3

shoda (*compliance*)

zajištění, že zařízení nebo služba se chová v mezích daných souborem předem stanovených, oznámených a přijatých parametrů

1.3.2.4

formulář prohlášení o shodě implementace (*implementation conformance statement proforma*)

dokument ve formě dotazníku, který se po vyplnění pro určitou implementaci nebo systém stává prohlášením o shodě implementace

1.3.2.5

prohlášení o shodě implementace (*implementation conformance statement*)

ICS

prohlášení dodavatele implementace nebo systému o shodě s danou specifikací, ve kterém se uvádí, které funkce byly implementovány

1.3.2.6

požadavek (*requirement*)

RQ

<ověřování shody> přání nebo potřeba uživatele, obvykle vyjádřené jednou větou, kterou je možno posléze použít při ověřování shody

1.3.2.7

potvrzení tvrzení; potvrzení deklarace (*claim confirmation*)

ověření, že se tvrzení váže k určitému subjektu

1.3.2.8

schválení typu (*type approval*)

osvědčení o shodě udělené produktu, který splňuje minimální sadu regulačních, technických a bezpečnostních požadavků, které jsou obvykle vyžadovány předpisy před povolením prodeje

POZNÁMKA 1 k heslu Často označované jako homologace, tj. schválení na základě zkoušek shody jednoho nebo více reprezentativních vzorků výroby.

1.3.2.9

digitální certifikát (*digital certificate*)

elektronická identifikační karta, která prokazuje pověření uživatele při obchodních nebo jiných transakcích

POZNÁMKA 1 k heslu Certifikát vydává certifikační autorita; obsahuje jméno, pořadové číslo, datum vypršení platnosti a kopii veřejného klíče držitele certifikátu (používaného k zašifrování zpráv a digitálnímu podpisu) a digitální podpis orgánu, který certifikát vydal a díky kterému může uživatel ověřit pravost certifikátu.

1.3.2.10

certifikát veřejného klíče (*public key certificate*)

informace o veřejném klíči entity podepsaná certifikačním úřadem, sloužící jako potvrzení o pravosti klíče

POZNÁMKA 1 k heslu Certifikát veřejného klíče také vymezuje úlohu entit, kterým je veřejný klíč poskytnut, tj. výrobce nebo registrační autorita.

1.3.2.11

seznam odvolaných certifikátů (*certificate revocation list*)

CRL

podpisem potvrzený seznam sady certifikátů, které nejsou vydavatelem certifikátu nadále považovány za platné

1.3.3 Kryptografie

1.3.3.1

kryptografie (*cryptography*)

principy, prostředky a metody transformace dat tak, aby se ukryl jejich obsah, zabránilo se nedetekované úpravě dat nebo jejich neautorizovanému použití

1.3.3.2

šifrování (*encryption*)

proces kódování zpráv (nebo informací) způsobem, který je čitelný pouze pro autorizované subjekty

1.3.3.3

dešifrování (*decryption*)

inverzní operace k vratné operaci zašifrování

1.3.3.4

hašovací funkce (*hash-function*)

funkce, která bitovým řetězcům různě dlouhé délky přiřazuje kratší bitové řetězce pevné délky, přičemž splňuje následující dvě vlastnosti: je výpočetně neproveditelné nalézt pro daný výstup vstup, který se mapuje na tento výstup, a je výpočetně neproveditelné nalézt pro daný vstup další vstup, který se mapuje na stejný výstup

POZNÁMKA 1 k heslu Proveditelnost inverzního výpočtu závisí na specifických bezpečnostních požadavcích a na uživatelském prostředí.

1.3.3.5

hašovací kód (*hash-code*)

řetězec bitů, který je výstupem hašovací funkce

1.3.3.6

výzva (*challenge*)

náhodně vygenerovaná data, která ověřovatel zašle žadateli a které žadatel použije ve spojení s tajnými informacemi, které má k dispozici, k vygenerování odpovědi, která je zaslána ověřovateli

POZNÁMKA 1 k heslu V normě ISO 24534-4 se termín výzva používá také v případě, že ERT nemá zapnuté šifrovací funkce a výzva je pouze zkopírována bez použití tajných informací.

1.3.3.7

zašifrovaný text (*ciphertext*)

data vytvořená pomocí šifrování, s utajeným obsahem a významem původních dat

POZNÁMKA 1 k heslu Šifrovaný text může být předmětem dalšího šifrování. Na výstupu se poté objeví vícenásobně šifrovaný text.

1.3.3.8

nešifrovaný text (*cleartext*)

srozumitelná data, jejichž obsah a význam je znám (data jsou normálně čitelná)

1.3.3.9

koncové šifrování (*end-to-end encipherment*)

šifrování dat ve zdrojovém systému nebo v jeho okolí a dešifrování až v cílovém systému nebo v jeho okolí

POZNÁMKA 1 k heslu Data jsou po spojích přenášena v zašifrovaném stavu; o zašifrování dat se stará aplikační, nikoli linková vrstva modelu ISO/OSI.

1.3.3.10

bloková šifra (*block cipher*)

skupina funkcí a jejich inverzních funkcí parametrizovaných kryptografickými klíči, které mapují řetězce bitů pevné délky na řetězce bitů stejné délky

1.3.3.11

režim blokové šifry (*block cipher mode of operation*)

algoritmus, který používá blokovou šifru k poskytnutí informační služby, a to důvěrnosti nebo pravosti

1.3.3.12

heslo (*password*)

důvěrná autentizační informace, obvykle tvořená řetězcem znaků

1.3.3.13

přístupový klíč operátora systému (*system operator key*)

přístupový klíč pro operátora nebo administrátora systému

1.3.3.14

správa klíčů (*key management*)

generování, distribuce, skladování, použití a zrušení šifrovacích klíčů

1.3.3.15

soukromý klíč (*private key*)

klíč, který je součástí asymetrického páru klíčů náležejících k jedné entitě a který by měl být použit pouze touto entitou

POZNÁMKA 1 k heslu V případě systému s asymetrickým podpisem určuje soukromý klíč podpisovou transformaci; v případě, že se jedná o systém s asymetrickým šifrováním, určuje soukromý klíč dešifrovací transformaci.

1.3.3.16

soukromý podpisový klíč (*private signature key*)

soukromý klíč, který určuje soukromé (tajné) transformace prováděné na podpisu

1.3.3.17

soukromý dešifrovací klíč (*private decipherment key*)

soukromý klíč, který určuje transformace prováděné při dešifrování

1.3.3.18

veřejný klíč (*public key*)

klíč, který je součástí asymetrického páru klíčů náležejících k jedné entitě, který může být zveřejněn; kryptografický klíč, který může kdokoli získat a použít k zašifrování zpráv určených pro určitého příjemce, aby zašifrované zprávy mohly být rozšifrovány pouze použitím druhého klíče známého pouze příjemci (soukromý klíč)

POZNÁMKA 1 k heslu V případě systému s asymetrickým podpisem určuje veřejný klíč ověřovací transformaci. V případě, že se jedná o systém s asymetrickým šifrováním, určuje veřejný klíč šifrovací transformaci. Klíč, který je veřejně znám, nemusí nutně být globálně dostupný; takový klíč může být například pouze dostupný všem členům předem specifikované skupiny.

1.3.3.19

infrastruktura veřejných klíčů (*public key infrastructure*)

PKI

systém zajišťující vzájemnou identifikaci jednotlivců nebo organizací prostřednictvím certifikačních autorit, které jsou hierarchicky uspořádané

1.3.3.20

veřejný šifrovací klíč (*public encipherment key*)

veřejný klíč, který určuje transformace prováděné při šifrování

1.3.3.21

veřejný ověřovací klíč (*public verification key*)

veřejný klíč, který určuje transformaci pro ověření podpisu

1.3.3.22

tajný klíč (*secret key*)

klíč, který je používán u symetrického kryptografického algoritmu a jehož vlastnictví je omezeno obvykle na dvě entity (odesílatele a příjemce zprávy)

POZNÁMKA 1 k heslu V závislosti na způsobu správy klíčů mohou klíč vlastnit jedna nebo více entit.

1.3.3.23

kryptografický materiál (*cryptomaterial*)

šifrovací klíče a související materiál/data, tj. buď tajný klíč pro symetrický algoritmus, nebo privátní klíč pro asymetrický algoritmus a přidružený veřejný klíč nebo certifikát

1.3.3.24

modul SAM; bezpečný aplikační modul (*secure application module*)

SAM

fyzický modul, který poskytuje šifrovací funkce a bezpečné uložení klíčů

1.3.3.25

šifrování RSA (*Rivest, Shamir and Adleman*)

RSA

asymetrický šifrovací algoritmus s veřejným klíčem vhodný jak pro podepisování, tak pro šifrování

1.3.3.26

digitální podpis (*digital signature*)

data připojená k bloku dat nebo jejich kryptografická transformace, která umožňuje příjemci prokázat zdroj a integritu bloku dat a chránit tak data před paděláním

1.3.3.27

popisovač kryptografického materiálu (*cryptomaterial handle*)

odkaz na kryptografický materiál umožňující jeho použití v kryptografických operacích, tzn. podpis, ověření, šifrování, dešifrování

1.3.4 Bezpečnost

1.3.4.1

služba zabezpečení (*security service*)

služba poskytovaná komunikujícími systémy, která zaručuje odpovídající bezpečnost systémů nebo přenosu dat

1.3.4.2

cíl zabezpečení (*security target*)

ST

skupina bezpečnostních požadavků a specifikací, které tvoří základ pro vyhodnocení identifikovaných cílů hodnocení (TOE)

1.3.4.3

bezpečnostní ochrana (*security safeguards*)

ochranné prostředky proti takovým rizikům, jako jsou ztráta, neoprávněný přístup, zničení, použití modifikace nebo zneužití dat

1.3.4.4

bezpečnostní profil; zabezpečovací profil (*security profile*)

popis bezpečnostních požadavků

1.3.4.5

ochrana dat (*data protection*)

prevence nesprávného použití počítačových dat; právní zabezpečení proti zneužití informací uložených v počítačích, zvláště informací o jednotlivcích

1.3.4.6

bezpečnost informací (*information security*)

ochrana důvěrnosti, integrity, dostupnosti, autentičnosti, přičitatelnosti, nepopiratelnosti a spolehlivosti informací

1.3.4.7

bezpečnostní politika (*security policy*)

soubor pravidel, která řídí nakládání s bezpečnostními hrozbami a určují úroveň zabezpečení

1.3.4.8

zabezpečená doména (*security domain*)

SD

uzavřený a bezpečný prostor nebo oblast, ve kterých se provádí správa a implementace bezpečnostních politik, procesů a mechanismů k ochraně důvěrných dat, aktiv a systémů před neoprávněným přístupem, útoky a dalšími hrozbami

1.3.4.9

zabezpečená relace (*secure session*)

komunikační spojení mezi dvěma nebo více entitami zajišťující důvěrnost, integritu, autentizaci, zaručené zasílání ve správném sledu a ochranu proti útoku přehráním datagramů, které jím procházejí

1.3.4.10

zabezpečené datové rozhraní (*secure data interface*)

SDI

brána poskytující obousměrné prostředky pro zabezpečení a řízení přístupu

1.3.4.11

oprávnění (*permission*)

autorizace udělená k zásahu (do core systému); oprávnění jsou udělována příjemcům systémových služeb a provozovatelům a určují, které akce je jim dovoleno provést při interakci s core systémem

1.3.4.12

pouze pro čtení (*read only*)

vlastnost, že čtečka/interogátor nemohou měnit obsah dat

1.3.4.13

přístup (*access*)

vpuštění, vstup, svolení používat síť pozemních komunikací a/nebo přidruženou infrastrukturu (mosty, tunely apod.)

POZNÁMKA 1 k heslu Pro potřeby dopravních dat se může jednat o oblast vymezující přístup pro vozidla nebo chodce.

1.3.4.14

řízení přístupu (*access control*)

zabránění neoprávněnému použití prostředků, včetně zabránění použití prostředků neoprávněným způsobem

1.3.4.15

seznam pro řízení přístupu (*access control list*)

ACL

seznam entit s jejich přístupovými právy, které mají autorizovaný přístup k prostředkům

1.3.4.16

omezené využití dat (*restricted use of data*)

RU

indikace, zda je využití dat omezeno, nebo nikoli

1.3.4.17

zásady řízení přístupu (*access control policy*)

zdroj pravidel určující, jaký přístup ke zdrojům je povolen cizím aplikacím

1.3.4.18

tajná informace (*classified information*)

informace, která je z důvodu národní bezpečnosti dostupná pouze vládou pověřeným nebo vládou schváleným osobám

1.3.4.19

hrozba (*threat*)

potenciální příčina nežádoucího bezpečnostního incidentu, který může vést ke škodě

1.3.4.20

bezpečnostní hrozba (*security threat*)

možný krok nebo chování vedoucí k narušení bezpečnostních systémů

1.3.4.21

analýza hrozeb (*threat analysis*)

systematické odhalování, identifikace a posuzování hrozeb

1.3.4.22

pasivní hrozba (*passive threat*)

hrozba spočívající v možnosti neoprávněného vyzrazení informací bez změny stavu systému

1.3.4.23

aktivní hrozba (*active threat*)

hrozba úmyslné neautorizované změny stavu systému

PŘÍKLAD Příklady aktivních ohrožení bezpečnosti mohou být: pozměnění zpráv, opakované vysílání zpráv ze záznamu, vložení falešných zpráv, vydávání se za oprávněnou entitu a odmítnutí služby.

1.3.4.24

hodnocení úrovně důvěryhodnosti (*evaluation assurance level*)

EAL

postup hodnocení úrovně důvěryhodnosti a zabezpečení produktu nebo systému

1.3.4.25

požadavky na záruku (*assurance requirement*)

bezpečnostní požadavky pro zajištění důvěryhodnosti při implementaci funkčních požadavků

1.3.4.26

bezpečnostní událost (informační); kybernetická bezpečnostní událost (*information security event*)

událost, která nasvědčuje možnému narušení bezpečnosti informací nebo poruše ovládání v rámci systému, služby nebo sítě, nebo výskyt neznámé situace, která se může vztahovat k narušení bezpečnosti

1.3.4.27s

detekce manipulace s daty (*manipulation detection*)

mechanismus používaný ke zjištění, zda byla datová jednotka modifikována (bez ohledu na to, zda náhodně, nebo záměrně)

1.3.4.28

jednostranná autentizace (*unilateral authentication*)

autentizace subjektu, která poskytuje jednomu subjektu jistotu o identitě druhého subjektu, ale ne naopak

1.3.4.29

vzájemná autentizace (*mutual authentication*)

autentizace subjektu, která poskytuje oběma subjektům jistotu o pravosti jejich identity

1.3.4.30

kód pro autentizaci zprávy; autentizační kód zprávy (*message authentication code*)

MAC

řetězec bitů pevně stanovené délky pro ověření pravosti zprávy, který je vygenerován zasílatelem zprávy, zaslán společně se zprávou a ověřen příjemcem zprávy

1.3.4.31

autorizace (*authorization*)

proces, při kterém dochází k ověření, zda autentizovaný objekt má povolen přístup k požadovanému zdroji, přičemž výstupní informací z tohoto procesu je rozhodnutí, zda má objekt právo přistupovat ke zvolenému zdroji informací způsobem, který požaduje

1.3.4.32

křížově ověřený (*cross-verified*)

CV

ověřovací příznak značící, zda byla hodnota dat křížově ověřena z jednoho nebo více dalších zdrojů

1.3.4.33

nesprávné chování; nezákonné jednání (*misbehaviour*)

poskytnutí falešných nebo zavádějících údajů a způsob jednání, které narušují fungování ostatních příjemců služby, nebo působení mimo jejich oprávnění

POZNÁMKA 1 k heslu Nesprávné chování zahrnuje podezřelé chování, úmyslné i neúmyslné, například odesílání zpráv s chybou nebo chybnou četností, neplatné přihlášení a neautorizovaný přístup, nesprávně podepsané nebo zašifrované zprávy apod.

1.3.4.34

informace o nesprávném chování (*misbehaviour information*)

hlášení o nesprávném chování přijaté od příjemců systémové služby nebo z chybných úkonů uživatelů systémů, jako například zaslání špatného typu zprávy, neplatné přihlášení, neautorizovaný přístup, nesprávně podepsaná zpráva nebo jiné nevhodné chování uživatele služby

1.3.4.35

hlášení o nesprávném chování (*misbehaviour report*)

informace od uživatele systému poukazující na podezřelé chování jiného uživatele systému, které může být považováno za nesprávné chování

1.3.4.36

rozptýlení (*distraction*)

to, co odvádí pozornost řidiče od řízení a/nebo rozptyluje a máte pozornost řidiče

1.3.4.37

maskování (*masquerade*)

předstírání jednou entitou, že je jinou entitou

1.3.4.38

útok (*attack*)

pokus o zničení, prozrazení, změnu, zablokování, odcizení nebo získání neautorizovaného přístupu k aktivům nebo jejich neautorizované použití

1.3.4.39

útok opakovaním odposlechnuté zprávy (*replay attack*)

předstírání, při kterém útočník používá zprávy (nemění je) odposlechnuté z předchozí komunikace

1.3.4.40

systém správy přihlašovacích údajů kooperativních ITS (*Cooperative ITS Credentials Management System*)

CCMS

podpůrný systém, který umožňuje důvěryhodnou komunikaci mezi ITS komponentami a chrání data před neoprávněným přístupem

1.3.4.41

podpůrný token (*supporting token*)

<WS-SecurityPolicy> bezpečnostní token pro poskytnutí dodatečné deklarace entity

1.3.4.42

uplatňování tokenu (*token assertion*)

<WS-SecurityPolicy> popis požadavku určitého tokenu

POZNÁMKA 1 k heslu Uplatňování tokenu definované v rámci bezpečnostní vazby se využívá ke splnění požadavků na ochranu.

1.3.5 Ochrana osobních údajů

1.3.5.1

osobní údaje (*personal information; personal data*)

PI

všechny údaje nebo informace, které se týkají fyzické nebo právnické osoby nebo sdružení osob nebo jednotlivců, pomocí kterých může být fyzická nebo právnická osoba nebo sdružení osob identifikována

POZNÁMKA 1 k heslu Směrnice EU 95/48/ES označuje v čl. 2a osobní údaje a definuje je takto: „veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů); identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na identifikační číslo nebo na jeden či více zvláštních prvků její fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo sociální identity“.

1.3.5.2

citlivé údaje (*sensitive data*)

osobní údaje týkající se fyzické osoby, vypovídající o rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, náboženském nebo ideovém přesvědčení, členství v odborových organizacích, zdravotním stavu nebo sexuálním životě; jejich zpracování je zakázáno s výjimkou závěrečných podmínek

1.3.5.3

ochrana osobních údajů (*data privacy*)

právo a povinnosti jednotlivců a organizací v souvislosti se sběrem, užitím, držením, prozrazením a disponováním s osobními údaji

1.3.5.4

zpracování osobních údajů (*processing of personal data*)

operace nebo množina operací s osobními údaji, automatickými nebo manuálními prostředky, jako je sběr, záznam, uspořádání, uložení, úprava a změna, vyhledání, nahlédnutí, použití, odhalení

přenosem, šířením nebo jiný způsobem zpřístupnění, seřazení nebo sloučení, blokování, vymazání nebo zničení

1.3.5.5

specifikace účelu (*purpose specification*)

určení účelu, pro který jsou osobní údaje sbírány

1.3.5.6

identifikovatelnost (*identifiability*)

podmínky vedoucí k přímé nebo nepřímé identifikaci subjektu údajů na základě množiny osobních údajů

1.3.5.7

anonymizace (*anonymisation*)

proces, kterým jsou osobní údaje nevratně změněny takovým způsobem, že fyzická nebo právnická osoba již nemůže být přímo nebo nepřímo identifikována ani samotným správcem osobních údajů, ani ve spolupráci s jinými stranami

1.3.5.8

anonymizované osobní údaje (*anonymised personal information*)

osobní údaje, které prošly procesem anonymizace a které již nemohou být nadále použity k identifikaci fyzické nebo právnické osoby

1.3.5.9

soukromí (*privacy*)

právo jednotlivců rozhodovat o tom, jestli může nějaký konkrétní subjekt shromažďovat jejich soukromé údaje, a o tom, komu mohou být tyto informace (údaje) postoupeny dále

1.3.5.10

souhlas se zpracováním osobních údajů (*consent*)

explicitně nebo implicitně dobrovolně daný souhlas fyzické nebo právnické osoby (subjektu údajů) ke zpracování jejích osobních údajů poté, co byl subjekt údajů předem plně a ve srozumitelné podobě informován o účelu, právním základu a třetích stranách, které obdrží osobní údaje tohoto subjektu

1.3.5.11

souhlas subjektu údajů (*data subject, s consent*)

svobodný, výslovný a vědomý písemný projev vůle subjektu údajů, kterým potvrzuje své svolení ke zpracování svých osobních údajů

1.3.5.12

individuální přístup (*individual participation*)

právo fyzické osoby na přístup k osobním údajům, které jsou o ní uchovávány, a možnost tyto údaje napadnout a opravit

1.3.5.13

otevřenost (*openness*)

politika transparentnosti týkající se změn, praxe a zásad týkajících se osobních údajů

1.3.5.14

omezení použití (*use limitation*)

omezení účelů, pro které lze použít osobní údaje

1.3.5.15

kvalita dat (*data quality*)

přijatelný standard přesnosti osobních údajů

1.4 Veličiny a data

1.4.1 Měřítko a rozsah

1.4.1.1

obor hodnot (*value domain*)

množina přípustných hodnot

1.4.1.2

poměrné měřítko (*ratio scale*)

stupnice měření dat mající pevně stanovenou hodnotu nula, která umožňuje porovnávat rozdíly hodnot

POZNÁMKA 1 k heslu Parametry v poměrném měřítku mohou být používány v matematických rovnicích s operátory krát a děleno.

1.4.1.3

parametry v intervalovém měřítku (*interval scale parameters*)

škála měření dat, podle které lze kvantifikovat rozdíly mezi hodnotami, ale ne jejich poměry; údaje v tomto měřítku mají volně stanovenou hodnotu nula

POZNÁMKA 1 k heslu Parametry v intervalovém měřítku mohou být používány v rovnicích s operátory plus a minus. Parametry v intervalovém měřítku, které mají nulové posunutí hodnoty nula, jsou rovny parametrům v poměrném měřítku.

PŘÍKLAD Celsiova teplotní stupnice je v intervalovém měřítku, zatímco Kelvinova je v poměrném měřítku.

1.4.1.4

parametry v nominálním měřítku (*nominal scale parameters*)

diskrétní klasifikace dat, při níž data nejsou měřena ani uspořádána, a která pouze přiřazuje subjekty do různých kategorií

POZNÁMKA 1 k heslu Parametry v nominálním měřítku mohou být používány v Booleovských rovnicích s operátory rovná se nebo nerovná se.

PŘÍKLAD Parametr v nominálním měřítku pro vozidla může sestávat z osobních vozidel, nákladních vozidel, dodávkových vozů a motocyklů.

1.4.1.5

parametry v ordinálním měřítku (*ordinal scale parameters*)

stupnice, ve které jsou data jednoduše uspořádána podle důležitosti, jelikož neexistuje žádná norma pro měření rozdílů

POZNÁMKA 1 k heslu Parametry v ordinálním měřítku mohou být používány v Booleovských rovnicích s operátory větší než, větší nebo rovno, menší než, menší nebo rovno.

1.4.1.6

aspekt; omezující vlastnost (*facet*)

určující omezení pro prostor hodnot

1.4.1.7

násobnost (*multiplicity*)

rozsah celých čísel označujících povolenou kardinalitu instancí prvku

POZNÁMKA 1 k heslu Horní mez rozsahu nesmí být pod spodní mezí rozsahu. Spodní mez musí být nezáporným celým číslem. Horní mez musí být nezáporným celým číslem nebo speciální hodnotou nekonečno, která označuje, že rozsah nemá žádnou horní mez.

1.4.1.8

evropský zeměpisný souřadnicový systém 89 (*European Terrestrial Reference System 89*) **ETRS89**

doporučený zeměpisný souřadnicový systém pro Evropu, který byl v roce 1989 shodný s ITRS

POZNÁMKA 1 k heslu Na rozdíl od ITRS je ETRS zaměřen na stabilní část evropské desky a není předmětem změny způsobené kontinentálním driftem ve většině Evropy.

1.4.1.9

mezinárodní zeměpisný souřadnicový systém (*International Terrestrial Reference System*) **ITRS**

referenční systém pro Zemi založený na přesném měření kosmické geodézie, který nepoužívá pouze GPS měření s využitím Dopplerova jevu a je pravidelně sledován a revidován Mezinárodní službou pro rotaci Země (I.E.R.S.)

1.4.2 Matematické a fyzikální veličiny

1.4.2.1

náhodné číslo (*random number*)

časově proměnný parametr, jehož hodnota je náhodná (nepředpověditelná)

1.4.2.2

unixový čas (*UNIX time*)

světový čas (UTC); počet sekund, které uběhly od 1. ledna 1970, 00:00

1.4.2.3

mezinárodní atomový čas (*international atomic time; temps atomique international*) **IAT; TAI**

čas od 00:00:00 UTC, 1. ledna 2004, který je identický s koordinovaným světovým časem (UTC) s výjimkou vkládání přestupných sekund

1.4.2.4

okamžik; okamžitý případ (*instant*)

bezrozměrný geometrický bod představující polohu v čase

1.4.2.5

doba trvání (*duration*)

čas mezi dvěma okamžiky

1.4.2.6

časová mezera; časový odstup mezi vozidly (*time gap; gap; time gap between vehicles*)

?

hodnota vypočtená z rychlosti vozidla v a odstupu mezi vozidly c

POZNÁMKA 1 k heslu Hodnota v je rychlost předmětného vozidla a hodnota c je vzdálenost mezi předmětným vozidlem a vpředu jedoucím vozidlem.

1.4.2.7

latence; zpoždění (*latency*)

<system> časový interval mezi okamžikem, kdy řídicí jednotka vydá výzvu k přenosu údajů, a okamžikem, kdy nastane přenos dat

1.4.2.8

geodetické souřadnice (*geodetic coordinate*)

jedno z posloupnosti dvou (nebo tří) čísel určujících polohu bodu vyjádřenou geodetickou šířkou, geodetickou délkou a (v trojrozměrném prostoru) geodetickou výškou, nebo elipsoidickou výškou

1.4.2.9

délka; zeměpisná délka (*longitude; geodetic longitude*)

úhel od roviny základního poledníku k rovině poledníku daného bodu, který je směrem na východ pokládán za kladný

1.4.2.10

šířka; zeměpisná šířka (*latitude; geodetic latitude*)

úhel mezi rovinou rovníku a kolmicí k elipsoidu vedenou daným bodem, který je směrem na sever pokládán za kladný

1.4.2.11

výchozí šířka jízdního pruhu (*default lane width*)

<ADAS> předdefinovaná šířka přiřazená jízdnímu pruhu v případě, že viditelné vodorovné dopravní značení existuje jen na jedné straně jízdního pruhu a žádné jiné hranice jízdního pruhu nejsou systémem detekovány

1.4.2.12

poloměr křivosti pozemní komunikace (*roadway radius of curvature*)

<ADAS> horizontální poloměr křivosti vozovky, po které se pohybuje předmětné vozidlo

1.4.2.13

rychlost (*speed*)

míra změny polohy hmotné entity vzhledem k referenčnímu rámci

POZNÁMKA 1 k heslu Rychlost je funkcí času.

POZNÁMKA 2 k heslu Rychlost je skalární absolutní hodnota (velikost) vektoru rychlosti.

1.4.2.14

vektor rychlosti (*velocity*)

rychlost tělesa a směr, kterým se pohybuje

POZNÁMKA 1 k heslu „Velocity“ je fyzikální vektorová veličina, pro jejíž stanovení je nutná znalost jak velikosti změny, tak i jejího směru. „Speed“ je skalární veličina, absolutní hodnota vektoru rychlosti, a její jednotkou v Mezinárodním systému jednotek (SI) je metr za sekundu (m/s).

1.4.2.15

konstrukční rychlost; konstrukční rychlost vozidla; nejvyšší rychlost (*design speed; vehicle design speed; top speed*)

<vozidlo> maximální rychlost, při které může být vozidlo trvale provozováno

POZNÁMKA 1 k heslu Termín nejvyšší rychlost je definován v SAE J3194 ve vztahu k motorovým vozidlům pro mikromobilitu a je považován za sémanticky ekvivalentní konstrukční rychlosti.

1.4.2.16

nejvyšší/nejnižší dovolená rychlost (*mandatory speed limit*)

zákonem stanovený maximální nebo minimální rychlostní limit pro všechna vozidla nebo určité druhy a kategorie vozidel na vymezeném úseku pozemní komunikace

1.4.2.17

doporučená rychlost (*advisory speed*)

rychlost stanovená příslušným orgánem s ohledem na stav infrastruktury, provozu a přírodní podmínky

1.4.2.18

velmi nízká rychlost vozidla (*ultra-low vehicle speed*)

rychlost vozidla, která výrazně nepřekračuje typické rychlosti chodců

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD SAE J3194 toto spojuje s maximální rychlostí nižší než 13 km/h.

1.4.2.19

nízká rychlost vozidla (*low vehicle speed*)

rychlost vozidla, která překračuje rychlost chodců a je typičtější pro klasická (šlapací) jízdní kola

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD SAE J3194 toto spojuje s maximální rychlostí v rozsahu mezi 13 km/h a 32 km/h.

1.4.2.20

středně nízká rychlost vozidla (*moderately-low vehicle speed*)

rychlost vozidla, která překračuje rychlosti typické pro klasická (šlapací) jízdní kola, ale závodní jezdci ji mohou na silničních kolech po omezenou dobu dosáhnout

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD SAE J3194 toto spojuje s maximální rychlostí v rozsahu 32 km/h až 48 km/h.

1.4.2.21

střední rychlost vozidla (*moderate vehicle speed*)

rychlost vozidla, která překračuje středně nízké rychlosti vozidla, ale nedosahuje rychlosti na dálnici

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD Rychlost v rozsahu 48 km/h až 87 km/h.

1.4.2.22

středně vysoká rychlost vozidla (*moderately-high vehicle speed*)

rychlost vozidla, která je typická pro rychlosti na dálnici s volným proudem, až po dvojnásobek takové rychlosti

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD Rychlost v rozsahu 87 km/h až 198 km/h.

1.4.2.23

vysoká rychlost vozidla (*high vehicle speed*)

rychlost vozidla, která dvojnásobně nebo vícenásobně překračuje rychlost volného proudu na dálnici

POZNÁMKA 1 k heslu Místní předpisy pro přesný rozsah rychlosti se liší.

PŘÍKLAD Rychlost vyšší než 198 km/h.

1.4.2.24

zrychlení (*acceleration*)

velikost změny rychlosti tělesa za jednotku času

POZNÁMKA 1 k heslu Zrychlení je fyzikální vektorová veličina; k jeho výpočtu je zapotřebí znát velikost a směr. Jednotkou absolutní hodnoty skaláru (velikosti) zrychlení v Mezinárodním systému jednotek je metr za sekundu na druhou (m/s^2).

1.4.2.25

obsazenost (*occupancy*)

procento času vzhledem k celkové době, kdy detektor indikuje přítomnost vozidla

1.4.2.26

úroveň ochrany (*protection level*)

maximální odchylka od skutečné polohy nebo od skutečného vektoru rychlosti, kterou může GNSS přijímač poskytnout se stanovenou pravděpodobností označovanou jako integritní riziko

1.4.2.27**nosné kmitočty** (*carrier frequencies*)

<DSRC> hodnoty nosných kmitočtů spojitých (nemodulovaných) vln downlinku vysílaných jednotkou na pozemní komunikaci, které jsou přijímány palubními jednotkami ve vozidle a používány pro uplink komunikaci

POZNÁMKA 1 k heslu Každý nosný kmitočet je středním kmitočtem kanálu downlink.

1.4.2.28**rozsah nosné vlnové délky** (*range of transmission wavelength*)

<IR> spodní a horní optická vlnová délka, která popisuje optickou šířku IR zářiče; spodní i horní optická vlnová délka IR zářiče jsou definovány snížením nejvyšší intenzity o 3 dB, přičemž se bere v úvahu vliv teploty a odchylky komponent

1.4.2.29

směr osy antény (*antenna bore sight direction*)

směr maximálního zisku antény

1.4.2.30

maska spektra vysílače (*transmitter spectrum mask*)

maximální povolený výkon v definovaném frekvenčním pásmu vysílaný vysílačem RSU

1.4.3 Datové a kvalitativní veličiny

1.4.3.1

hladina spolehlivosti; konfidenční úroveň (*confidence level*)

volitelný ukazatel správnosti a přesnosti atributů informace

POZNÁMKA 1 k heslu Přesná definice hladiny silně závisí na nabídce dodavatele, stejně jako na potřebách zákazníka, a je tudíž předmětem jednání.

1.4.3.2

kvalita (*quality*)

míra, do jaké soubor vnitřních vlastností (inherentních charakteristik) splňuje požadavky

POZNÁMKA 1 k heslu Požadavky uživatele mohou zahrnovat jednoduchost použití, bezpečnost, dostupnost, spolehlivost, robustnost, úspornost a environmentální bezpečnost. Tyto požadavky mohou být explicitní nebo implicitní.

1.4.3.3

kvalita zařízení EFC (*quality of EFC equipment*)

skupina parametrů jako spolehlivost, dostupnost, udržitelnost, které jsou schopny definovat kvalitu zařízení EFC kvalitativními nebo kvantitativními hodnotami

1.4.3.4

přenosová rychlost (*bit rate*)

počet přenesených bitů za sekundu nezávisle na kódování dat

1.4.3.5

bitová chybovost (*bit error rate*)

BER

průměrný počet chybných bitů vztahených na celkový počet přenesených bitů

1.4.3.6

identifikátor atributu (*attribute identifier*)

<DSRC> označení, které jednoznačně odlišuje atribut od všech ostatních atributů v rámci téhož prvku

1.4.3.7

doba na odpověď (*turn-around time*)

časová lhůta, kterou potřebuje klient nebo server k vytvoření a přenosu odpovědi v podobě datového paketu, měřená od okamžiku, kdy je obdržena poslední bajt přijatých dat, do okamžiku, kdy byl přenesen poslední bajt odpovědi

1.4.3.8

maximální doba na odpověď (*maximum turn-around time*)

maximální množství času, který je systému dán, aby poskytl příslušnou odpověď na příchozí datový

paket

1.4.3.9

vypršení doby na odpověď (*response time-out period*)

maximální doba, po kterou má systém čekat na odpověď v podobě datového paketu před tím, než konstatuje, že předchozí zasláný datový paket nebyl nikdy druhou aplikací přijat

1.4.3.10

doba dostupnosti (*availability period*)

AP

definovaná doba, po kterou je systém k dispozici

1.4.3.11

doba platnosti dat (*data validity period*)

DV

doba, po jejímž uplynutí mohou být data považována za neplatná

1.4.3.12

identita zdroje dat (*measurement source identity*)

MS

identita zdroje surových, vypočtených nebo odhadnutých dat

1.4.3.13

interval aktualizace dat (*data update interval*)

UI

dobu, po kterou trvá aktualizace dat

1.4.3.14

perioda výpočtu (*calculation period*)

CP

dobu, během níž je prováděn výpočet

1.4.3.15

zpoždění dat (*data latency*)

DL

zpoždění mezi sběrem dat a jejich poskytnutím příjemci

1.4.3.16

správnost dat (*data correctness*)

DC

pravděpodobnost, že je daná hodnota dat správná (v mezích dané přesnosti)

1.4.3.17

střední doba do opravy (*mean time to repair*)

MTTR

střední doba mezi vznikem chyby a jejím odstraněním

1.4.3.18

střední doba mezi poruchami (*mean time between failures*)

MTBF

střední doba cyklu mezi poruchami ve sledovaném systému

1.4.4 Datové typy

1.4.4.1

datový typ (*data type*)

množina různých hodnot charakterizovaná jejich vlastnostmi a zároveň výpočetními operacemi, které lze s hodnotami tohoto typu provádět

1.4.4.2

datová skupina (*data group*)

<DSRC> třída úzce souvisejících atributů

1.4.4.3

soubor dat (*data set*)

skupina datových prvků seskupených na základě sémantického vztahu

POZNÁMKA 1 k heslu Soubor dat se používá pouze pro lepší srozumitelnost a je zcela nezávislý na reálných implementacích.

1.4.4.4

datový rámec; tabulka (*data frame*)

specifické seskupení datových prvků, které popisuje zájmové informace ve formě tabulky, která ve sloupcích seskupuje různé základní vlastnosti týkající se datových prvků

POZNÁMKA 1 k heslu Seskupení může být sada, sekvence nebo volba.

POZNÁMKA 2 k heslu Datový rámec může obsahovat další datové rámce.

1.4.4.5

prázdný seznam (*empty list*)

<DSRC> kontejner pro proměnné attributeValues (octet string) s velikostí rovnou nule

1.4.4.6

abstraktní datový typ (*abstract data type*)

libovolný datový typ nedělitelné povahy

1.4.4.7

číselník (*enumeration*)

datový typ, jehož oborem hodnot je seznam předem definovaných hodnot označovaných jako položky číselníku; výčtový datový typ

1.4.4.8

položka číselníku (*enumeration literal*)

prvek hodnot z oboru hodnot datového typu číselník

POZNÁMKA 1 k heslu Položka číselníku nemá žádnou relevantní podstrukturu, tzn. je nedělitelný. Výčet položek číselníku konkrétního číselníkového datového typu je uspořádaný.

1.4.4.9

provozní parametry (*operational parameter*)

specifický rámec pro popis různých provozních vlastností/specifikací jednotlivých součástí systému

1.4.4.10

tabulka služeb vozidla (*vehicle service table*)

VST

<DSRC> datová struktura vysílaná OBU, která indikuje dostupné služby

1.4.4.11

profil zprávy (*message profile*)

obsah vyměňovaných elektronických obchodních transakcí popsán tak, aby sloužil jako součást formální dohody

1.4.4.12

tag; příznak (*tag*)

<ASN.1> prostředek typového označení pro každý typ ASN.1

1.4.4.13

tag - délka - hodnota (*tag length value*)

TLV

metoda kódování

1.4.4.14

PDU pro řízení přístupu (*access control PDU*)

jednotka PDU vytvořená subsystémem zabezpečení za účelem vytvoření statusu autorizace komunikujícího aplikačního procesu jiné ITS stanice

1.4.4.15

množina zpráv (*message sets*)

množina základních zpráv normálně využívaných v komerčně orientovaných aplikacích

1.4.4.16

specifikace zprávy (*message specification*)

dokumentace definující význam zprávy

POZNÁMKA 1 k heslu Specifikace zprávy je výsledkem aplikace určité normy na konkrétní zprávu.

1.4.4.17

prostorová množina dat (*spatial data set*)

SS

identifikace, verze a datum použité sady prostorových dat

1.4.4.18

režim vzorkování dat (*data time stamping regime*)

TS

metadata definující metodu vzorkování dat

1.4.5 Datové modely a koncepty

1.4.5.1

datový model (*data model*)

popis uspořádání dat způsobem, který odráží strukturu informace

1.4.5.2

informační model; informační model objektu (*information model*)

abstraktní, formální reprezentace mnoha druhů objektů reálného světa, např. obchodní dokumenty, objednávky, přepravní mechanismy

POZNÁMKA 1 k heslu Objekty mají název, vlastnosti a vztahy k ostatním objektům. Informační model poskytuje prostředky k popisu informací z oblasti zájmu bez omezení způsobu mapování popisu na skutečnou softwarovou realizaci.

PŘÍKLAD Nákladní automobily, kontejnery, nákladní prostory lodi a/nebo abstraktní objekty, např. pro entity fakturačního systému.

1.4.5.3

datový prvek (*data element*)

jednotka dat, která je v daném kontextu považována za nedělitelnou a která zahrnuje jednoznačnou formu reprezentace

POZNÁMKA 1 k heslu Tato definice uvádí, že datový prvek je v daném kontextu nedělitelný. To znamená, že je možné pro datový prvek považovaný za nedělitelný v jednom kontextu (např. poloha), aby byl dělitelný v jiném kontextu (např. zeměpisná šířka, délka a nadmořská výška).

1.4.5.4

struktura datových prvků (*data element structure*)

rámec složený z množství datových prvků sestavených v předepsaném tvaru

POZNÁMKA 1 k heslu Je také označována jako zpráva.

1.4.5.5

typ datového konceptu (*data concept type*)

kategorizace druhu datového konceptu

1.4.5.6

logický datový model (*logical data model*)

datové schéma, které zohledňuje typ používané databáze, ale nezohledňuje způsob využití prostoru nebo přístupu

1.4.5.7

síťový model (*network model*)

infrastrukturní rámec pro dohodu mezi poskytovatelem služeb a uživatelem

1.4.5.8

prvek modelu (*model element*)

jakákoliv struktura metadat používaná v daném modelu pro stanovení konkrétního aspektu nebo prvku tohoto modelu

1.4.5.9

data třetí strany (*third party data*)

TPD

informace o službách, které jsou dodávány poskytovatelem dat třetích stran

POZNÁMKA 1 k heslu Data třetí strany obvykle obsahují velké množství popisných dat.

POZNÁMKA 2 k heslu Poskytovatelé dat třetích stran jsou například turistické a motoristické

organizace.

1.4.5.10

atributy služby (*service attributes*)

informace popisující služby

1.4.5.11

složený atribut (*composite attribute*)

atribut skládající se ze dvou nebo více nedělitelných hodnot a/nebo atributů

1.4.5.12

agregační doména (*aggregate domain*)

datový koncept definující seskupení datových prvků a/nebo datových rámců

1.4.5.13

metadata (*meta data; metadata*)

informace o jiných datech

POZNÁMKA 1 k heslu Popisné charakteristiky se označují jako metaatributy, když jsou uloženy v datovém slovníku, a jako metadata, když jsou poskytnuty ve stejné zprávě jako skutečná hodnota. Například datový prvek může být v datovém slovníku definována konkrétní měrnou jednotkou, např. v metrech; pole Měrná jednotka je pak definován metaatributem. Popřípadě měrná jednotka může být ve zprávě definována za běhu, především u položek jako jsou platební jednotky. Pole ve zprávě definující platební jednotku pro zahrnutou hodnotu se pak označuje jako metadata.

1.4.5.14

zpráva (*message*)

seskupení datových prvků a/nebo datových rámců, které se používají k přenosu informací

1.4.5.15

instance zprávy (*message instance*)

výskyt zprávy obsahující aktuální hodnoty datových prvků a/nebo datových rámců

1.4.5.16

dokument (*document*)

jedinečně identifikovaná jednotka informace pro použití lidmi

POZNÁMKA 1 k heslu Dokument může být jednotlivá informační jednotka nebo část větší informační jednotky.

PŘÍKLAD Zpráva, specifikace, příručka nebo kniha v tištěné nebo elektronické podobě.

1.4.5.17

objektově orientovaná metodika (*object oriented methodology*)

metoda založená na objektech, třídách a zprávách zasílaných mezi objekty

1.4.5.18

popisný název (*descriptive name*)

popisný výraz nebo skupina slov, které jednoznačně označují datový koncept v rámci modulu

1.4.5.19

atribut (*attribute*)

adresovatelný balíček dat tvořený jedním nebo posloupností více datových prvků

1.4.5.20

kódování; zakódování (*encoding*)

úplná posloupnost oktetů, která reprezentuje datovou hodnotu

1.4.5.21

pravidla kódování (*encoding rules*)

<ASN.1> pravidla, která stanoví podobu hodnot typů ASN.1 během přenosu dat

POZNÁMKA 1 k heslu Pravidla kódování také umožňují obnovení původních hodnot z dané reprezentace na základě znalosti daného typu.

POZNÁMKA 2 k heslu Pro účely stanovení pravidel kódování nejsou relevantní různé referenční notace typů (a hodnot), které mohou poskytovat alternativní notace pro vestavěné typy (a hodnoty).

1.4.5.22

pravidla základního kódování; základní kódovací pravidla (*basic encoding rules*)

BER

normalizované kódování dat odpovídající ISO/IEC 8824 ASN.1

POZNÁMKA 1 k heslu Kódování BER je definováno v ISO/IEC 8825.

1.4.5.23

pravidla zhuštěného kódování (*packed encoding rules*)

PER

normalizované kódování dat splňující požadavky ISO/IEC 8824 ASN.1 o zápisu dat

POZNÁMKA 1 k heslu Pravidla zhuštěného kódování jsou stanovena v ISO/IEC 8825.

POZNÁMKA 2 k heslu Existují i jiné způsoby kódování, jako například pravidla základního kódování (BER). V normách ITS odkaz na ASN.1 také znamená použití pravidel zhuštěného kódování podle ISO/IEC 8825.

1.4.5.24

geokód (*geocode*)

jedinečný identifikátor pro jednoznačnou identifikaci konkrétního místa na povrchu Země

POZNÁMKA 1 k heslu Geokód lze vytvořit ze souřadnic WGS84 nebo konvertovat do nich.

1.4.5.25

předem definovaná poloha (*predefined location*)

poloha používající jednoznačný identifikátor (kód polohy), který byl dohodnut v systému odesílatele i systému příjemce pro výběr polohy z množiny již vyměněných poloh

1.4.5.26

jednotný lokátor zdroje (*uniform resource locator*)

URL

řetězec, který odkazuje na zdroj přístupný přes internet (např. webovou stránku) pomocí adresy zdroje a použitého přístupového protokolu

1.4.5.27

konfidenční elipsa (*confidence ellipse*)

oblast tvaru elipsy pro určení horizontální polohové přesnosti, ve které je zvolena míra pravděpodobnosti (např. 95 %) označující míru pravděpodobnosti, že hledaný referenční bod, jehož polohová přesnost je posuzována, leží ve středu elipsy

1.4.5.28

referenční bod (*referent*)

známá poloha, ze které vychází relativní měření podél liniového prvku

1.4.5.29

bod zájmu (*point of interest*)

POI

konkrétní poloha bodu považovaného za užitečný nebo zajímavý

POZNÁMKA 1 k heslu Bod zájmu se může nacházet mimo síť pozemních komunikací. Přístupovým bodem je bod na síti pozemních komunikací za účelem přístupu k bodu zájmu.

PŘÍKLAD Bod na Zemi, který představuje polohu určité památky, hotelu, kempu, čerpací stanice nebo jiné, v navigačních systémech často užívané kategorie.

1.4.5.30

itinerář (*itinerary*)

skupina jedné nebo více vzdálených poloh sestavených jako po sobě jdoucí řada, která definuje danou trasu

1.4.5.31

liniové označování (*linear referencing*)

LR

specifikace polohy vzhledem k liniovému prvku vyjádřená jako vzdálenost podél tohoto prvku

1.4.5.32

profily DSRC (*DSRC profiles*)

stálý a normalizovaný soubor parametrů vrstev ve specifickém použití DSRC, který je identifikován jedinečným číslem

1.4.5.33

chybové hlášení (*error message*)

<C-ITS> zpráva oznamující problémy s kompatibilitou v rámci různých jurisdikcí, s pokrytím obsahu působnosti nebo dostupností služby

1.4.5.34

zahrnutý typ dat (*data type covered*)

DT

seznam jednoho nebo více datových typů ohlášených danou službou

1.4.5.35

umístění odkazů na normu (*location referencing standard identification*)

LR

identifikace umístění odkazů na normu, včetně verze a data

1.5 Komunikační protokoly a sítě

1.5.1 Komunikační protokoly a relace

1.5.1.1

relace (*session*)

časové období, během kterého si klient a server vyměňují datové pakety

1.5.1.2

dialog rozhraní; dialog (*interface dialogue; dialog*)

sekvence obousměrné komunikace mezi dvěma stranami podle předdefinovaných protokolů

1.5.1.3

datagram (*datagram*)

datová entita obsahující dostatek informací pro směrování od zdroje k cíli bez spoléhání se na předchozí konfiguraci sítě

PŘÍKLAD IP datagram.

1.5.1.4

datový paket (*data packet*)

datová entita, kterou lze posílat mezi systémy koncových aplikací pro výměnu informací

POZNÁMKA 1 k heslu Datový paket se váže k aplikační vrstvě modelu OSI a může být rozdělen do několika částí skládajících se z protokolů nižších vrstev.

1.5.1.5

heartbeat (*heartbeat*)

datový paket určený pro indikaci, že zasílající systém je stále činný a že komunikuje

1.5.1.6

cíl (*destination*)

<přenos dat> systém nebo zařízení, do kterého má být informace v datovém paketu zaslána

1.5.1.7

downlink (*downlink*)

část komunikačního spojení, která slouží pro přenos informace z infrastruktury do každé vozidlové jednotky

1.5.1.8

uplink (*uplink; uplink communication*)

část komunikačního spojení, která slouží pro přenos informace z každé vozidlové jednotky na infrastrukturu

1.5.1.9

nosná vlna (*carrier signal*)

elektromagnetický signál o vysokém kmitočtu, na který může být namodulován jiný elektromagnetický signál o výrazně nižším kmitočtu; signál s nižším kmitočtem obsahuje informaci, která má být přenesena prostřednictvím bezdrátového rozhraní

1.5.1.10

kanál (*channel*)

cesta přenosu informací; fyzická nebo logická cesta, která umožňuje přenos dat, signálů nebo informací mezi komunikačními zařízeními, body nebo uzly

1.5.1.11

sdílený kanál (*co-channel*)

<DSRC> kanál DSRC používaný dvěma nebo více vysíláními

1.5.1.12

sousední kanál (*adjacent channel*)

<DSRC> sousední kanál DSRC

POZNÁMKA 1 k heslu Kanál DSRC může mít jeden nebo dva sousední kanály.

1.5.1.13

kanál RSS (*really simple syndication*)

RSS

jednoduché sdružení obsahu používající formát webového zdroje k publikaci často aktualizovaných zdrojů informací

1.5.1.14

dialog (*dialog*)

uspořádaný sled výměny zpráv mezi dvěma nebo více entitami

1.5.1.15

pravidla pořadí dialogu (*dialogue order rules*)

pravidla řídící posloupnost zpráv zasílaných mezi systémy za účelem získání určité služby

1.5.1.16

rozhraní pro programování aplikací; aplikační programové rozhraní; aplikační programovací rozhraní (*application program interface; application programming interface*)

API

sada obvyklých procedur, funkcí, tříd nebo protokolů pro vytváření softwarových aplikací pro konkrétní operační systém

POZNÁMKA 1 k heslu API představuje softwarovou komponentu ve smyslu procesů, vstupů, výstupů a podkladových typů; definuje funkce nezávislé na jejich příslušných implementacích, což umožňuje, aby se bez narušení rozhraní definice a implementace lišily. API může také pomáhat jinak nesouvisejícím aplikacím se sdílením dat, a to může pomoci integrovat a vylepšit funkce daných aplikací.

POZNÁMKA 2 k heslu API je obvykle knihovnou obsahující specifikace pro obvyklé postupy, datové struktury, třídy objektů a proměnné. Kromě přístupu k databázím a hardwaru počítače, jako jsou pevné disky nebo grafické karty, může být API použito také k usnadnění práce při programování grafického uživatelského rozhraní.

1.5.1.17

vrstva služeb (*facilities*)

horní vrstva sestavy protokolů, která pomáhá k poskytování interoperability a opakovaného využití dat, v řízení aplikací a umožnění dynamického nahrávání nových aplikací v reálném čase

1.5.1.18

vrstva bezpečných socketů (*secure sockets layer*)

SSL

protokol pro přenos soukromých údajů přes internet pomocí veřejných a soukromých klíčů pro šifrování dat

1.5.1.19

základ služby; základní příkazy služby (*service primitive*)

základní komunikační služba poskytovaná aplikačnímu procesu protokolem aplikační vrstvy

POZNÁMKA 1 k heslu Vyvolání základu služby aplikačním procesem implicitně volá a používá služby nabízené na nižší úrovni protokolu.

1.5.1.20

služba zabezpečené relace (*secure session service*)

funkční entita odpovědná za vytvoření relací se zabezpečenou komunikací s dalšími instancemi

1.5.1.21

přístupový bod služby (*service access point*)

SAP

rozhraní mezi spojovou vrstvou a aplikační vrstvou, které má jedinečný identifikátor spojení a umožňuje spojení mezi vrstvami

1.5.1.22

trvalá relace (*continuous session*)

relace zahájena ihned po nastartování vozidla a udržovaná po dobu jeho provozu tak dlouho, jak je jen možné

1.5.1.23

časem řízená relace (*time controlled session*)

aktivní komunikační relace vytvořená, když zařízení ve vozidle v čase, který si samo zvolí, zahájí časově řízenou relaci za účelem odeslání zprávy / výměny dat nebo obdrží příchozí volání; jakmile je úkol splněn, relace je ukončena

PŘÍKLAD Příjem bezpečnostní zprávy z infrastruktury.

1.5.1.24

mód aktualizace dat (*data update mode*)

UM

režim aktualizace dat na vysoké úrovni

1.5.1.25

přenosový profil (*transport profile*)

sada služeb, které jsou odpovědné v ideálním případě za poskytování bezchybného spojení mezi dvěma body tak, aby hostitel A mohl datové pakety zaslat hostiteli B a ony přišly nepoškozené

POZNÁMKA 1 k heslu Přenosové profily s připojením mohou také zajistit, že datové pakety dorazí ve správném pořadí.

1.5.1.26

přenosový profil bez připojení (*connectionless transport profile*)

služba, která poskytuje komunikaci mezi koncovými systémy bez zajištění připojení

PŘÍKLAD UDP/IP.

1.5.1.27

publikace datagramu (*datagram publication*)

publikace (odpověď) DATEX-ASN, která je zaslána přímo prostřednictvím daného přenosového profilu

1.5.1.28

publikace souboru (*file publication*)

publikace (odpověď) DATEX-ASN, která je uložena v souborovém systému serveru do té doby, než má klient příležitost si ji stáhnout prostřednictvím protokolu FTP

1.5.1.29

tiše zahodit (*silently drop*)

ignorovat datový paket

POZNÁMKA 1 k heslu Datový paket, který je tiše zahozen, nespustí žádnou akci v rámci systému příjemce ani není zaslána žádná odpověď k danému subjektu.

1.5.1.30

uživatelem řízená relace (*user controlled session*)

relace vytvořená na základě pokynu uživatele vozidla o připojení a okamžitě ukončená relace na základě pokynu uživatele o odpojení

1.5.1.31

vnitřní komunikační sběrnice; sběrnice CAN (*controller area network*)

CAN

CAN protokol linkové vrstvy pro sériovou komunikaci podle ISO 11898-1

POZNÁMKA 1 k heslu CAN Open je protokol vyšší vrstvy založený na CAN; byl vyvinut jako normalizovaná zabudovaná síť s možnostmi vysoce flexibilní konfigurace.

1.5.1.32

aplikační datový protokol (*application data protocol*)

sada zpráv pro telematickou službu

1.5.1.33

aplikační rozhraní (*application interface*)

komunikační bod, kde jedna strana systému komunikuje s druhou s cílem poskytnout službu pomocí dané aplikace

POZNÁMKA 1 k heslu Ve scénářích ISO 26683 je komunikační bod obvykle bezdrátový.

1.5.1.34

soubor vysílání (*broadcast pool*)

datová struktura vysílaná z RSU do OBU

1.5.1.35

Ethernet (*Ethernet*)

specifická kombinace protokolů fyzické a linkové vrstvy podle IEEE 802.3, která umožňuje více systémům získat přístup ke sdíleným médiím a navzájem komunikovat

1.5.1.36

adaptér vrstvy zabezpečení (*security adaptor layer*)

funkční entita poskytující funkci multiplexování a demultiplexování pro data a příkazy řízení relací

1.5.1.37

primární přenosový protokol/protokol síťové vrstvy (*Transmission Control Protocol/Internet Protocol*)

TCP/IP

protokol, který obsahuje sadu protokolů pro komunikaci v počítačové síti a je hlavním protokolem celosvětové sítě Internet

POZNÁMKA 1 k heslu Komunikační protokol je množina pravidel, která určují syntaxi a význam jednotlivých zpráv při komunikaci.

1.5.1.38

průmyslový Ethernet (*Industrial Ethernet*)

ethernetový protokol použitý v průmyslovém prostředí za účelem automatického a strojového ovládání

1.5.1.39

číslo portu (*port number*)

označení, které přiřazuje aplikační objekt přenosové službě ve skupině internetových protokolů

POZNÁMKA 1 k heslu Nejedná se o mezisíťový standard, existuje pouze v lokálních sítích.

1.5.1.40

internetový protokol (RFC 791) (*internet protocol (RFC 791)*)

IP

základní síťový protokol IPv4 nabízející bezspojový mód síťové služby; základ skupiny internetových protokolů, který využívají protokoly, jako je UDP, TCP a ICMP

1.5.1.41

port (*port*)

logický kanál v komunikačním systému

POZNÁMKA 1 k heslu UDP a TCP používají čísla portů k více datovým paketům z různých aplikací na jeden komunikační systém.

POZNÁMKA 2 k heslu Uzly mohou mít jeden nebo více portů; každý port může spojoval jeden nebo více fyzických portů na (podřízených) uzlech obsažených v daném uzlu.

1.5.1.42

protokol uživatelských datagramů (*User Datagram Protocol*)

UDP

protokol přenosové vrstvy bez navazování spojení ze sady protokolů TCP/IP, který stejně jako protokol TCP používá protokol IP, ale na rozdíl od něj zasílá i datagram bez potvrzení přijetí

1.5.1.43

CANopen (*CANopen*)

aplikační vrstva a komunikační profil pro sítě pracující s protokolem CAN

POZNÁMKA 1 k heslu CAN Open je na CAN založený protokol vyšší vrstvy, který byl vyvinut jako normalizovaná vestavěná síť s vysoce flexibilními možnostmi konfigurace.

1.5.1.44

mezivrstvý management (*interlayer management*)

soubor komunikačních parametrů všech vrstev protokolu tak, že tvoří konzistentní komunikační protokol

1.5.1.45

aplikace SNMP (*SNMP application*)

vnitřní architektonický prvek SNMP architektury podle IETF RFC 3411

POZNÁMKA 1 k heslu Definované aplikace SNMP (Simple Network Management Protocol) obsahují generátora příkazu, příjemce příkazu, původce notifikace, příjemce notifikace a směřující proxy forwarder.

1.5.1.46

místní kód (*stub*)

kód na straně klienta, který obsahuje nezbytný lokální kód pro komunikaci se vzdálenou službou implementovanou ve webových službách

1.5.2 Telekomunikační sítě a zařízení

1.5.2.1

komunikace; telekomunikace (*communications*)

bezdrátové (a v některých případech drátové) sítě, které umožňují výměnu dat, včetně ITS-S na infrastruktuře

1.5.2.2

komunikační infrastruktura pro pozemní mobilní zařízení (*communications access for land mobiles*)

CALM

vícevrstvé řešení, které umožňuje nepřetržitou nebo skoro nepřetržitou komunikaci mezi vozidlem a infrastrukturou, nebo mezi vozidly navzájem, pomocí (více) bezdrátových telekomunikačních médií dostupných v dané oblasti, umožňující podle potřeby přejít na jiné dostupné médium, jejichž volba je na rozhodnutí uživatele podle zvolených parametrů, a to s využitím souboru mezinárodních norem založených na ISO 21217 (architektura CALM) a ISO 21210 (sítě CALM), které poskytují společnou platformu pro množství normalizovaných médií používajících ITS stanice pro poskytování bezdrátové podpory aplikací tak, že aplikace jsou nezávislé na konkrétním bezdrátovém médiu

1.5.2.3

komunikace vozidla s okolím (*vehicle-to-everything*)

V2X

komunikace vozidlo-vozidlo a vozidlo-infrastruktura

1.5.2.4

datový nosič (*data carrier*)

prostředek nebo funkce přenosu datových objektů z jednoho bodu do druhého

1.5.2.5

médium (*medium*)

jakákoliv entita, na kterou je přiváděn signál nebo ze které je signál obdržen

PŘÍKLAD Komunikace bezdrátová nebo po pevných médiích, rádiovými vlnami nebo světlem, nízkofrekvenčním nebo vysokofrekvenčním pásmem.

1.5.2.6

datový tok (*data flow*)

reprezentace dat proudících mezi dvěma procesy nebo mezi procesem a koncovým bodem

1.5.2.7

informační tok (*information flow*)

informace, které si vyměňují fyzické objekty

1.5.2.8

dlouhý dosah (*long range*)

LR

komunikační rozhraní dlouhého dosahu

1.5.2.9

krátký dosah (*short range*)

SR

komunikační rozhraní krátkého dosahu

1.5.2.10

drátové připojení; pevné připojení (*wireline*)

tradiční pevné drátové připojení, ačkoli v praxi může zahrnovat mikrovlnné a jiné bezdrátové spojení

1.5.2.11

propojené otevřené systémy (*Open Systems Interconnection*)

OSI

referenční model, který ve vrstevové struktuře (7 vrstev) popisuje datovou výměnu a požadavky na ni

POZNÁMKA 1 k heslu Každá vrstva vykonává službu na základě požadavku vyšších vrstev a naopak, vyžaduje konkrétnější služby z nižších vrstev.

1.5.2.12

model OSI (*OSI model*)

model propojení otevřených systémů (OSI) pro umožnění komunikace rozdílných nebo podobných systémů s dalšími, který stanoví referenční rámec pro popis výměny dat; je popsán v sedmi vrstvách

1.5.2.13

fyzická vrstva (*physical layer*)

L1

vrstva, která specifikuje fyzické parametry vrstvy pro uplink a downlink

POZNÁMKA 1 k heslu Některé parametry mohou nabývat proměnných hodnot.

1.5.2.14

linková vrstva; spojová vrstva (*data link layer*)

L2

koncepční vrstva řízení procesní logiky v hierarchické struktuře zodpovědná za řízení datového spoje; funkce této vrstvy poskytují rozhraní mezi vyššími vrstvami a datovým spojem

POZNÁMKA 1 k heslu Tyto funkce zahrnují překladač adresních/řídících polí, přístup na komunikační kanál a řízení protokolu datové jednotky (PDU), generování odpovědi PDU, přenos a interpretaci.

1.5.2.15

síťová vrstva (*network layer*)

L3

vrstva zodpovědná za směrování v síti a síťové adresování; poskytuje spojení mezi systémy, které spolu přímo nesousedí; obsahuje funkce, které umožňují překlenout rozdílné vlastnosti technologií v přenosových sítích

1.5.2.16

transportní vrstva (*transport layer*)

L4

vrstva, která umožňuje adresovat přímo aplikace (například v protokolech TCP/IP pomocí čísel portů); poskytuje transparentní, spolehlivý přenos dat s požadovanou kvalitou; vyrovnává různé vlastnosti a kvalitu přenosových sítí; provádí převod transportních adres na síťové, ale nestará se o směrování

1.5.2.17

relační vrstva (*session layer*)

L5

vrstva zodpovědná za organizaci a synchronizaci dialogu mezi spolupracujícími relačními vrstvami obou systémů a řízení výměny dat mezi nimi; umožňuje vytvoření a ukončení relačního spojení, synchronizaci a obnovení spojení, oznamování výjimečných stavů

1.5.2.18

prezentační vrstva (*presentation layer*)

L6

vrstva zodpovědná za transformaci dat do tvaru, který používají aplikace

1.5.2.19

aplikační vrstva (*application layer*)

L7

nejvyšší vrstva sedmivrstvého modelu OSI podle ISO/IEC 7498-4, která stanoví strukturu a formát obsahu datového paketu podle pravidel a postupů pro výměnu datových paketů

1.5.2.20

heterogenní předávání (*heterogeneous handover*)

proces, kterým je komunikační spoj přepnut z virtuálního komunikačního rozhraní na jiné rozhraní odlišného typu média

1.5.2.21

homogenní předávání (*homogeneous handover*)

proces, kterým je komunikační spoj přepnut z virtuálního komunikačního rozhraní na jiné rozhraní stejného typu média

1.5.2.22

senzorová a řídicí síť (*sensor and control network; sensor control network*)

SCN

komunikační sběrnice s měřenými vstupy a řízenými výstupy

1.5.2.23

bezdrátová telekomunikační síť (*wireless communications network*)

síť provozovaná pomocí bezdrátového rozhraní schopného obousměrného datového nebo hlasového přenosu

POZNÁMKA 1 k heslu Existují různé typy bezdrátového spojení jako PAN, LAN, buňkové sítě apod.

1.5.2.24

mobilní bezdrátová telekomunikační síť (*mobile wireless communications network*)

bezdrátová telekomunikační síť s homogenním předáváním mezi přístupovými body sítě

POZNÁMKA 1 k heslu Používá se také označení buňková síť.

1.5.2.25

buňková síť (*cellular network*)

CN

bezdrátová telekomunikační síť sestávající z více sousedících přístupových bodů (buněk) se schopností homogenního předávání telekomunikační relace na sousední buňku bez významného přerušení relace

POZNÁMKA 1 k heslu Používá se také označení mobilní bezdrátová telekomunikační síť.

1.5.2.26

veřejná mobilní bezdrátová telekomunikační síť (*public mobile wireless communications network*)

mobilní bezdrátová telekomunikační síť s přístupem do veřejné telekomunikační sítě

1.5.2.27

privátní síť (*private network*)

síť patřící osobě, společnosti nebo organizaci, které používají veřejnou síť (obvykle internet) k připojení vzdálených serverů nebo příjemců služby

1.5.2.28

sběrnice pro vnitřní komunikační síť; sběrnice CAN (*controller area networking bus; CAN bus*)

komunikační síť v automobilech, která: používá jeden kabel s kroucenou dvojlinkou, je multimaster, maximální pře-

nosová rychlost je 1 Mbit/s, rychlost je 1 Mbit/s při délce do 40 m, až 5 kbit/s při délce 10 km, má vysokou spolehlivost a velkou odolnost vůči chybám, běžně dostupná přenosová rychlost je 40 kB/s, maximální zpoždění zprávy s vysokou prioritou je < 120 ms na 1Mbit/s

POZNÁMKA 1 k heslu Sběrnice CAN je specifická tím, že entitám v síti označovaným jako uzly není přidělována žádná adresa. Místo toho zprávy obsahují identifikátor, který zároveň určuje prioritu zprávy. Není tudíž teoreticky nijak omezen počet uzlů, ačkoli v praxi se jedná o ~64.

1.5.2.29

TETRA (*Terrestrial Trunked Radio*)

evropská norma ETSI pro profesionální mobilní radiostanice pro obousměrnou rádiovou hlasovou komunikaci

POZNÁMKA 1 k heslu TETRA používá časové dělení přístupu (TDMA) se čtyřmi uživatelskými kanály na jedné rádiové nosné a odstupem 25 kHz mezi nosnými. Umožňuje přenos jak z bodu do bodu (point-to-point), tak mezi bodem a více body (point-to-multipoint); součástí je i digitální přenos dat, ačkoli jen v nízké přenosové rychlosti.

1.5.2.30

služba SDS; služba přenosu krátkých datových zpráv (*short data service*)

SDS

služba určená k zasílání poměrně krátkých zpráv (do 2 047 bitů) nebo předem definovaných zpráv o stavu, která je realizována jako součást signalizování systému TETRA

1.5.2.31

Tetrapol (*Tetrapol*)

plně digitální rádiokomunikační norma pro expertní komunikační společnosti; je založena na FDMA (frekvenční dělení přístupu) a používá úzkopásmový kanál pracující s odstupem kanálů 12,5 kHz

1.5.2.32

koncový bod (*endpoint*)

kombinace vazby (komunikačního prostředku nebo protokolu) a síťové adresy

1.5.2.33

přístupový bod sítě (*network access points*)

vysílač, anténa nebo podobný zdroj šíření a příjmu signálu spolu se zařízením pro řízení komunikačních relací s uživateli v provozním dosahu přístupového bodu sítě a poskytování konektivity uživatelům do širší komunikační sítě v provozním dosahu jednoho přístupového bodu

POZNÁMKA 1 k heslu Přístupový bod sítě může poskytovat homogenní nebo heterogenní předávání do jiného přístupového bodu sítě.

1.5.2.34

zařízení pro přístup k síti (*network access device*)

NAD

zařízení poskytující spojení s mobilní bezdrátovou telekomunikační sítí s homogenním předáváním mezi přístupovými body sítě

1.5.2.35

připojená ITS jednotka (*connected unit; ITS connected unit*)

připojené elektronické zařízení využívající ke komunikaci jeden nebo více modulů

1.5.2.36

pevné zařízení (*fixed equipment*)

FE

pevně zabudované komunikační zařízení s jedním nebo více kanály pro downlink a volitelně jedním nebo více kanály pro uplink

POZNÁMKA 1 k heslu Zabudované zařízení je obvykle instalováno na stálém místě, může však být umístěno i na mobilní platformě.

1.5.2.37

mobilní zařízení (*mobile equipment*)

<přenos dat> zařízení mobilní komunikace schopné příjmu informace z pevného zařízení downlinkem nebo volitelně rovněž schopné vysílání informací pevnému zařízení uplinkem

POZNÁMKA 1 k heslu Mobilní zařízení je obvykle zařazeno do komunikační jednotky vozidla.

1.5.2.38

předávání (*handover*)

proces přepínání probíhající komunikace mezi buňkami nebo mezi rádiovými kanály v rámci jedné buňky

POZNÁMKA 1 k heslu Předávání se používá pro umožnění zachování navázaných relací při pohybu mobilních stanic z jedné buňky/přístupového bodu do dalších a jako metoda pro minimalizaci interference mezi kanály.

1.5.2.39

domácí agent (*home agent*)

router IPv6, u kterého mobilní zařízení registrují svou aktuální dočasnou adresu

1.5.2.40

spoj (*link*)

<přenos dat> dráhy spojení mezi uzly

POZNÁMKA 1 k heslu Spoj poskytuje spojení mezi uzly pro zajištění komunikace a koordinace; může být realizován pomocí drátového spojení nebo radiofrekvenčních (RF) nebo optických komunikačních médií; primární funkcí spojů je přenos dat; spoje se připojují k uzlům v portech.

1.5.2.41

interaktivní hlasová odezva (*interactive voice response*)

IVR

informační telefonní hovor, obvykle automatizovaný

1.5.2.42

oblast RNC (*radio network controller (RNC) area*)

oblast rádiového pokrytí tvořeného jednou nebo více buňkami kontrolovanými jedním prvkem rádiové sítě (RNC)

POZNÁMKA 1 k heslu Hranice oblasti RNC a LA jsou na sobě nezávislé; oblast LA (oblast skupiny buněk) může překlenout hranici mezi oblastí RNC a oblast RNC může překlenout hranici mezi oblastmi LA.

1.5.2.43

oblast BSC (*base station controller (BSC) area*)

oblast rádiového pokrytí tvořeného jednou nebo více buňkami kontrolovanými jedním BSC

POZNÁMKA 1 k heslu Hranice oblasti BSC a LA jsou na sobě nezávislé; oblast LA (oblast skupiny buněk) může překlenout hranici mezi oblastí BSC a oblast BSC může překlenout hranici mezi oblastmi LA.

1.6 Procesy, jevy a události

1.6.1 Obecné procesy

1.6.1.1

proces (*process*)

posloupnost úloh nebo soubor vzájemně souvisejících úloh, přeměňující vstupy na výstupy

1.6.1.2

úloha; úkol (*task*)

akce vykonaná jednotlivou rolí

1.6.1.3

operace (*operation*)

abstraktní reprezentace chování vyvolaného v objektu

1.6.1.4

událost (*event*)

náhlá událost, ke které dochází spontánně

1.6.1.5

monitorování (*monitoring*)

sběr a posuzování stavových dat pro proces nebo systém

POZNÁMKA 1 k heslu Monitorování může být použito ke sledování metrik během provozu.

1.6.1.6

metoda sběru (*collection method*)

CM

metoda používaná k získání dat

PŘÍKLAD Manuálně nebo výpočtem.

1.6.1.7

metoda výpočtu/odhadu (*calculation/estimation method*)

CA

metoda používaná pro výpočet nebo odhad

1.6.1.8

simulace (*simulation*)

reprezentace vybraných charakteristik chování (vlastností) určitého fyzického nebo abstraktního systému jiným systémem

1.6.1.9

vyslání (*dispatch*)

akce, která vyžaduje zvláštní prostředky k provedení příslušné služby

PŘÍKLAD Centrum tísňového volání vyśle vozidlo záchranné služby v reakci na informaci o nehodě s nahlášením zraněné osoby.

1.6.1.10

validace (*validation*)

potvrzení prověření a poskytnutí objektivního důkazu, že určité požadavky byly splněny

1.6.1.11

přihlášení; zápis (*enrolment*)

<TARV> oficiální registrace účasti

1.6.1.12

specifikace procesu (*process specification*)

dokument, který definuje proces nejnižší úrovně

1.6.1.13

specifikace výpočtu (*computational specification*)

dekompozice daného systému na objekty provádějící individuální funkce a interagující na podrobně stanovených rozhraních

1.6.1.14

obchodní proces (*business process*)

BP

souhrn souvisejících členěných činností nebo úkolů, který slouží určitému obchodnímu záměru

POZNÁMKA 1 k heslu Komplexní obchodní procesy mohou zahrnovat mnoho účastníků a mohou být

tvořeny dalšími obchodními procesy. Nejjednodušší obchodní proces zahrnující dva účastníky se označuje jako obchodní transakce.

1.6.1.15

proces životního cyklu (dat) (*(data) lifecycle process*)

proces založený na transformaci datového prvku

1.6.1.16

retrofit; modernizace (*retrofit*)

přidávání nových technologií nebo funkcí do současných systémů

1.6.2 Signálové a datové procesy

1.6.2.1

inicializace spojení (*communication initialization*)

procedura navazování spojení mezi RSU a nově příchozí OBU

1.6.2.2

ukončení (*termination*)

procedura, která ukončuje komunikaci mezi RSU a OBU

1.6.2.3

modulace (*modulation*)

klíčování nosné vlny kódovanými daty

1.6.2.4

multiplexování (*multiplexing*)

funkce v rámci přenosového jádra umožňující simultánní podporu více než jedné aplikace v jedné OBU

1.6.2.5

slučování (*concatenation*)

funkce mapování několika datových jednotek protokolu aplikační vrstvy nebo fragmentů dat vrstvy protokolu aplikační vrstvy do jediné datové jednotky služby datové spojovací vrstvy prováděná přenosovým jádrem

1.6.2.6

zřetězení (*chaining*)

přenosovým jádrem prováděné propojení základních prvků služeb

1.6.2.7

přizpůsobení telekomunikačního přenosu (*media adaptation*)

přizpůsobení přenosového média (modulace signálu šířená přes bezdrátové rozhraní) telekomunikačnímu a výpočetnímu zařízení

1.6.2.8

přístupový mechanismus (*access methods*)

postupy a protokoly pro poskytnutí a získání dat

1.6.2.9

potvrzení příjmu (*delivery notification*)

potvrzení sítě týkající se úspěšného nebo neúspěšného doručení zprávy do mobilního zařízení

1.6.2.10

fragmentace (*fragmentation*)

funkce vykonávaná přenosovým jádrem pro mapování jedné datové jednotky aplikační služby (ASDU) na více datových jednotek služby linkové vrstvy (LSDU)

POZNÁMKA 1 k heslu V ISO/IEC 7498-1 je fragmentace označována jako segmentace.

1.6.2.11

chyba čtení (*incorrect read*)

porucha při čtení celku nebo části skupiny dat

1.6.2.12

poskytování dat (*data provision*)

úkon poskytování dat základního systému

1.6.2.13

syntaktická analýza; parsing (*parsing*)

analýza (řetězce, textu nebo dat) do logických syntaktických částí

1.6.2.14

ověření platnosti schématu (*schema validation*)

<XML> proces analýzy XML dokumentu vůči jeho schématu

POZNÁMKA 1 k heslu XML dokument, má-li být úspěšně potvrzen, musí být dobře naformátován, to znamená, že musí obsahovat řadu příznaků, které jsou syntakticky XML správné tak, aby mohl být analyzován a potvrzen, tj. být v souladu s jakýmkoli omezeními v daném dokumentu, co se týká datového typu a kompletnosti referencí.

1.6.3 Dopravní procesy

1.6.3.1

doprava (*transport; transportation*)

úmyslný pohyb (jízda, plavba, let) dopravních prostředků po dopravních cestách nebo činnost dopravních zařízení; odvětví národního hospodářství, které zajišťuje a uskutečňuje přemísťování osob a věcí

POZNÁMKA 1 k heslu Doprava sestává z infrastruktury, dopravních prostředků a provozu.

1.6.3.2

pozemní doprava (*land transport*)

doprava používající síť pozemních komunikací, železniční sítě, popřípadě říční dopravní sítě

1.6.3.3

multimodální doprava (*multimodal transport*)

přeprava zboží nejméně dvěma různými druhy dopravy

POZNÁMKA 1 k heslu Naproti tomu intermodální doprava znamená změnu druhu dopravy na jiný druh dopravy za použití stejné nákladní jednotky. Při multimodální dopravě může dojít při změně druhu dopravy i ke změně nákladní jednotky (rozdělení nákladu na více částí).

1.6.3.4

intermodální doprava (*intermodal transport*)

přeprava zboží v jedné nebo více přepravních jednotkách nebo vozidlech, která využívá více druhů dopravy, aniž by se při změně druhu dopravy manipulovalo se samotným zbožím

POZNÁMKA 1 k heslu Na rozdíl od multimodální dopravy používá intermodální doprava při změně druhu dopravy stejnou formu přepravní jednotky.

1.6.3.5

intermodální nákladní doprava (*intermodal (freight) transport*)

pohyb zboží jednou nebo více přepravními jednotkami (například intermodálním kontejnerem) nebo vozidlem, které používá různé druhy dopravy bez manipulace se zbožím při změně druhu dopravy

1.6.3.6

nastartování; zapalování v poloze zapnuto (*ignition on*)

I-ON

první krok, který provede řidič pro zahájení provozu vozidla

POZNÁMKA 1 k heslu Obvykle se jedná o otočení klíčku v zapalování nebo jiné způsoby ovládání vozidla podle pokynů výrobce vozidla.

1.7 Komponenty a systémy ITS

1.7.1 Osobní komponenty ITS

1.7.1.1

systém týkající se osob; ITS systém týkající se osob; systém pro cestování; uživatelský systém (*personal system; ITS personal system; traveller system*)

ITS komponenta, jiná než vozidlový systém, kterou určitá osoba používá ve vztahu k uplynulé, současné nebo nadcházející cestě

1.7.1.2

osobní ITS stanice (*personal ITS station*)

P-ITS-S

implementace ITS stanice v osobním ITS subsystému

POZNÁMKA 1 k heslu Osobní ITS-S slouží k zasílání informací každého uživatele (řidičů i chodců) do ITS-S na infrastrukturu a přijímá varování pro řidiče i chodce před nebezpečnou dopravní situací a informace o navádění na volná parkovací místa.

POZNÁMKA 2 k heslu Osobní ITS-S sestává z polohového modulu, komunikačního modulu,

aplikačního softwaru a hardwaru. To znamená, že osobní ITS-S je přenosným zařízením, jako je mobilní telefon nebo přenosná navigace. V některých případech to může být i přenosné zařízení s příslušenstvím.

1.7.1.3

veřejné informační zařízení (*public information device*)

osobní systém umožňující veřejný přístup k cestovním informacím

PŘÍKLAD Informační kiosek.

1.7.1.4

osobní informační zařízení (*personal information device*)

osobní systém umožňující personalizovaný přístup k cestovním informacím

PŘÍKLAD Osobní počítač.

1.7.1.5

zařízení pro peněžní prostředky (*value units bearing device*)

VBD

zařízení uživatele služby, které obsahuje peněžní jednotky

1.7.2 Vozidlové komponenty ITS

1.7.2.1

palubní ITS zařízení; palubní zařízení (*ITS on-board equipment; on-board equipment*)

OBE

systém vozidla, který zajišťuje všechny ITS funkce ve vozidle

POZNÁMKA 1 k heslu Palubní ITS zařízení se vztahuje na jakoukoliv funkci. Je-li třeba rozlišit mezi základní funkčností a funkčností vozidla se specifickou rolí, lze termín dále upřesnit uvedením typu vozidla, kterého se palubní zařízení týká. Například palubní zařízení záchranného vozidla může poskytovat specializovanou funkci.

POZNÁMKA 2 k heslu Palubní zařízení může plnit i jiné funkce.

1.7.2.2

palubní ITS jednotka; palubní jednotka (*ITS on-board unit; on-board unit*)

OBU

součást palubního zařízení, která poskytuje bezdrátové připojení k jiným ITS komponentám mimo vozidlo

POZNÁMKA 1 k heslu Implementace palubní jednotky může rovněž zahrnovat ITS funkce.

1.7.2.3

vozidlový ITS systém; vozidlový systém (*ITS vehicle system; vehicle system*)

ITS komponenta, která je instalována jako součást vozidla

1.7.2.4

vozidlová jednotka (*in-vehicle unit*)

zařízení ve vozidle, které vysílá informaci k jednotce na infrastruktuře nebo ji od ní přijímá a v některých případech také zobrazuje informaci na své obrazovce

1.7.2.5

vozidlová sběrnice (*on-board transmission bus*)

OBTB

sběrnice, která umožňuje řízení AAS (systému akustického hlášení) pomocí palubního řadiče palubního informačního a řídicího systému (VBICS)

1.7.2.6

systém IVS; systém ve vozidle (*in-vehicle system*)

IVS

ITS stanice a připojené zařízení zabudované do vozidla; hardware, firmware a software ve vozidle, které poskytují základ pro podporu poskytování služeb C-ITS, včetně ITS-S služeb, vrstvy služeb, zabezpečeného datového úložiště a palubních aplikací

1.7.2.7

tachograf (*tachograph*)

záznamové zařízení ve vozidle, skládající se ze senzoru otáčení, jednotky tachografu a digitální karty řidiče, které zaznamenává rychlost regulovaného komerčního nákladního vozidla, časy jízdy

a aspekty činností řidiče podle zvoleného módu

1.7.2.8

elektronický palubní záznamník (*electronic on-board recorders*)

palubní zařízení v komerčním nákladním vozidle, které slouží k záznamu informací o řidiči, jako je doba řízení

1.7.2.9

kontrolka EKO (*eco lamp*)

kontrolka, která je zabudována do palubní desky nebo přenosného zařízení za účelem vést řidiče k co nejekonomičtější jízdě

PŘÍKLAD Zelená kontrolka/symbol bude signalizovat řízení s nízkou spotřebou paliva při konstantní rychlosti, zatímco červená kontrolka/symbol bude ukazovat vysokou spotřebu paliva, tedy výrazné zrychlení, náhlé brzdění.

1.7.2.10

ITS stanice ve vozidle (*vehicle ITS station*)

implementace ITS stanice v ITS subsystému vozidla

1.7.3 Infrastrukturní komponenty ITS

1.7.3.1

infrastrukturní systém; infrastrukturní ITS systém; systém na infrastruktuře; ITS systém na infrastruktuře (*field system; ITS field system; roadside system*)

ITS komponenta pevně umístěná na infrastruktuře mimo datové centrum, která je navržena tak, aby poskytovala služby místního zpracování dat nebo směrování

POZNÁMKA 1 k heslu Infrastrukturní systémy jsou obvykle umístěny podél pozemní komunikace.

POZNÁMKA 2 k heslu Provoz infrastrukturního systému je obvykle řízen řídicími funkcemi spuštěnými v centrálním systému.

POZNÁMKA 3 k heslu Infrastrukturní systémy mohou být pevně instalované nebo přenosné.

POZNÁMKA 4 k heslu Termín systém na infrastruktuře se obvykle používá k popisu infrastrukturních systémů podél pozemní komunikace, ale může být také použit k označení informačních kiosků.

PŘÍKLAD Dopravní detektor, kamera, řadič SSZ, dopravní značka, mytná stanice.

1.7.3.2

ITS stanice na infrastruktuře (*roadside ITS station*)

R-ITS-S

systém umístěný na infrastruktuře pozemních komunikací, který v rámci určité zóny přijímá a zpracovává dopravní informace (od vozidel a chodců) a danou situaci vyhodnocuje tak, aby varoval řidiče i chodce před nebezpečnou dopravní situací a řidičům poskytl službu navádění na volná parkovací místa

1.7.3.3

zařízení na infrastruktuře (*roadside equipment*)

RSE

pevné nebo přenosné zařízení umístěné u pozemní komunikace

1.7.3.4

připojené zařízení na infrastruktuře; připojené ITS zařízení na infrastruktuře (*connected roadside equipment; ITS connected roadside equipment*)

RSE

ITS zařízení na infrastruktuře, které poskytuje ITS služby komunikací s okolními vozidly nebo systémy s využitím bezdrátové komunikace krátkého dosahu

POZNÁMKA 1 k heslu Připojené zařízení obvykle poskytuje funkce související s ITS, zahrnuje však i zařízení umožňující pouze komunikaci krátkého dosahu.

1.7.3.5

ITS zařízení na infrastruktuře; ITS zařízení na pozemní komunikaci (*ITS roadside equipment; ITS roadway equipment*)

infrastrukturní systém, který provádí lokalizované ITS služby

POZNÁMKA 1 k heslu ITS služby, které mohou být vykonávány ITS zařízením na infrastruktuře, zahrnují dohled, řízení provozu, poskytování informací, služby platebních transakcí a/nebo vymáhání práva.

POZNÁMKA 2 k heslu Termín ITS zařízení na infrastruktuře se používá v aktuální verzi Referenční architektury pro kooperativní a inteligentní dopravu (ARC-IT). Zařízení je obvykle umístěno podél vozovky spíše než jako součást vozovky.

PŘÍKLAD Řadič SSZ, proměnná dopravní značka, detekce vozidel.

1.7.3.6

ITS jednotka na infrastruktuře (*roadside unit; ITS roadside unit*)

RSU

část připojeného zařízení na infrastruktuře, které umožňuje bezdrátovou komunikaci vozidlu nebo uživatelskému systému

1.7.3.7

moduly na infrastruktuře (*roadside modules*)

koncové jednotky řízené nebo monitorované TMIC, které jsou zpravidla umístěné na infrastruktuře

1.7.3.8

komunikační jednotka na infrastruktuře (*roadside communication unit*)

zařízení umístěné na infrastruktuře, které komunikuje s vozidlovou jednotkou

PŘÍKLAD Vysílače a antény.

1.7.3.9

vysílač; radiomaják (*beacon*)

zařízení na infrastruktuře, které zajišťuje komunikaci mezi jednotkou na infrastruktuře a vozidlovou jednotkou

1.7.4 Centrální komponenty ITS

1.7.4.1

centrální systém; centrální ITS systém (*central system; ITS central system*)

ITS komponenta, která poskytuje aplikace, správu a/nebo administrativní funkce z centralizovaného umístění

1.7.4.2

centrum; back office (*centre; back office*)

počítač nebo síť, které vyhovují požadavkům normalizovaného komunikačního rozhraní pro telekomunikační síť s pevným bodem, bez ohledu na to, zda je centrum jediný systém v budově, nebo jeden z mnoha, nebo je dokonce na vzdáleném místě; entita, která z pevného místa poskytuje aplikační, řídicí, administrativní a podpůrné funkce

POZNÁMKA 1 k heslu Termíny back office a centrum se užívají zaměnitelně. Centra zahrnují jak veřejný, tak privátní sektor vydavatelů a uživatelů dat.

POZNÁMKA 2 k heslu Obvykle je centrum termínem používaným v dopravě pro označení řídicích center pro podporu dopravy, zatímco back office obvykle odkazuje na komerční aplikace.

1.7.4.3

dopravní řídicí centrum (*traffic management center*)

TMC

centrální systém, který řídí funkce sběru dopravních dat, řízení dopravy a poskytování informací na základě naměřených a získaných dat

1.7.5 Informační a navigační systémy a služby

1.7.5.1

aplikace pro cestovní informace v reálném čase (*real-time traveller information app*)

RTTI

aplikace pro podporu mobility, poskytující uživateli dopravy informace o aktuálních jízdních podmínkách

1.7.5.2

aplikace pro cestování veřejnou dopravou (*public transport app*)

aplikace pro podporu mobility, která usnadňuje uživateli dopravy používání systému veřejné dopravy

POZNÁMKA 1 k heslu Aplikace pro cestování veřejnou dopravou může obsahovat funkce, jako je prohlížení map, vyhledávání tras a jízdních řádů, informace o příjezdu v reálném čase, prodej jízdenek, elektronický palubní lístek atd.

1.7.5.3

mezinárodní informační systém pro cestující (*International Traveller Information Systems*)

ITIS

standard vyvinutý v komisi SAE ITIS ve spolupráci s ITE TMDD a s dalšími normami, který uvádí normalizované fráze/slovní označení pro popis incidentů (událostí)

POZNÁMKA 1 k heslu ITIS obsahuje širokou škálu normalizovaného popisu událostí (nehod) formou frází/slovních označení a očekává se, že se bude používat v celém odvětví ITS. Kódy, které se zde nacházejí, lze použít pro třídění a klasifikaci typů incidentů a také pro vytvoření jednotných slovních frází čitelných člověkem. V rámci klasifikace typů incidentů se fráze ITIS používají v mnoha oblastech. Fráze ITIS lze také volně kombinovat s textem a používat je k popisu mnoha incidentů.

1.7.5.4

navádění (*homing*)

proces navádění vozidla k cíli, označovaný také jako trasování, který periodicky aktualizuje vzdálenost a směr vozidla k cíli, kterým může být i pohybující se vozidlo

POZNÁMKA 1 k heslu To umožňuje oprávněné osobě přiblížit se k detekovanému vozidlu nebo je sledovat bez nutnosti používat orientační body nebo přesné zeměpisné souřadnice.

1.7.5.5

navigace (*navigation*)

ITS služba, která poskytuje člověku během jízdy informace o směru jízdy

1.7.5.6

navigační aplikace (*navigation app*)

aplikace pro podporu mobility umožňující uživateli dopravy informovaný výběr nejlepší trasy do cíle

1.7.6 Řídicí a bezpečnostní systémy

1.7.6.1

signální skupina (*signal group*)

soubor signálních ploch, které udávají v každém okamžiku stejný signální obraz pro manévry vozidel/chodců/jízdních kol v jednom nebo více jízdních pruzích

1.7.6.2

signální obraz (*signal indication*)

kombinace rozsvícených a zhasnutých světelných polí jedné signální plochy

1.7.6.3

fázování a časování signálu (*signal phase and timing*)

SPaT

dynamická informace vztahující se ke světelně řízeným křižovatkám na síti pozemních komunikací

1.7.6.4

fáze; fáze světelné signalizace (*phase; interval; traffic signal phase*)

část cyklu světelné signalizace, během níž je signální obraz stabilní a neměnný

POZNÁMKA 1 k heslu Ve zprávě SPaT je pro každý jízdní pruh poskytnut odhad aktuální časové hodnoty pro zbývající trvání fáze, stejně jako předpokládaný čas trvání doby žluté (vyklizení křižovatky).

POZNÁMKA 2 k heslu Jelikož se doba světelné fáze v mnoha druzích signalizačních systémů běžně mění na základě rozhodných událostí, hodnota udaná ve zprávě SPaT může představovat minimální hodnotu, která je prodloužena a aktualizována, jakmile je tato zpráva opětovně poslána v reálném čase.

1.7.6.5

posloupnost fází (*interval sequence*)

pořadí signálních obrazů v průběhu po sobě jdoucích fází cyklu světelné signalizace

1.7.6.6

přetížení fáze světelné signalizace (*traffic signal phase overload*)

probíhající manévr, který byl ukončen, zatímco poptávka manévru pokračuje

POZNÁMKA 1 k heslu Opakované přetížení fáze značí, že časování fází signalizace adekvátně neuspokojuje příslušnou poptávku.

1.7.6.7

výhradně chodecká fáze (*Barnes dance*)

fáze světelné signalizace, která zastaví všechny vozidlové pohyby a umožní výhradní pohyb chodců všemi dovolenými směry napříč celou křižovatkou, včetně případného přesunu diagonálně mezi rohy křižovatky

POZNÁMKA 1 k heslu V angličtině se také označuje jako „scramble“ nebo „X crossing“. Termín Barnes dance je odvozen od zesnulého dopravního inženýra Henryho Barnese.

1.7.6.8

přihlašovací zóna SSZ (*signal control zone*)

geofyzikální oblast křižovatky umožňující přibližujícímu se vozidlu požadovat preferenci nebo přednostní zařazení světelného signálu

1.7.6.9

pruhová signalizace; světelná signalizace pro řízení provozu v jízdních pruzích (*lane-use control signal*)

signální plocha zobrazující signály, kterými je povoleno nebo zakázáno užití určitých jízdních pruhů nebo které oznamují brzký zákaz jeho použití

1.7.6.10

systém tísňových hlášení (*emergency message system*)

EMS

sběr, shromažďování a přenos dat tísňového hlášení systémem IVS poskytovateli aplikační služby

1.7.6.11

profily komunikačních rozhraní v přepravě (*transit communications interface profiles*)

TCIP

americká norma vytvořená asociací APTA pro zavádění vyspělých ITS technologií do veřejné dopravy s cílem zvýšení bezpečnosti a efektivity

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.

- [1\)](#) ČSN P ENV 12315-1 (01 8252) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [2\)](#) ČSN P ENV 12315-2 (01 8252) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [3\)](#) ČSN CEN/TS 14821 (01 8254) (soubor) byl zrušen a je dostupný v zákaznickém centru ČAS.
- [4\)](#) ČSN EN ISO 14825 (01 8281) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS. Norma je nahrazena normami ČSN EN ISO 20524-1 (01 8281) a ČSN EN ISO 20524-2 (01 8281).
- [5\)](#) ČSN P CEN/TS 16331 (01 8396) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [6\)](#) TNI CEN ISO/TR 16401 (01 8385) (soubor) byl zrušen a je dostupný v zákaznickém centru ČAS.
- [7\)](#) ČSN P CEN/TS 16406 (01 8242) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.

- [8\)](#) ČSN EN ISO 16407-1 (01 8385) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [9\)](#) ČSN EN ISO 16410-2 (01 8385) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [10\)](#) ČSN ISO 17364 (26 9368) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [11\)](#) ČSN P CEN ISO/TS 17444-1 (01 8398) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [12\)](#) ČSN ISO/TR 17452 (01 8203) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [13\)](#) ČSN EN ISO 17575 (01 8385) (soubor) byl zrušen a je dostupný v zákaznickém centru ČAS.
- [14\)](#) ČSN ISO 22178 (30 0637) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [15\)](#) ČSN ISO 22179 (30 0638) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [16\)](#) ČSN ISO/TR 24098 (01 8201) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [17\)](#) TNI ISO/TR 24532 (01 8207) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [18\)](#) ČSN EN ISO 25110 (01 8387) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [19\)](#) TNI ISO/TR 26999 (01 8214) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.
- [20\)](#) ČSN EN 28701 (01 8236) byla zrušena a je dostupná v zákaznickém centru ČAS.

[11\)](#) V České republice jsou kategorie silničních vozidel upraveny zákonem č. 56/2001, který rozděluje silniční vozidla a zvláštní vozidla do 9 kategorií. Tyto kategorie dále stanovuje vyhláška č. 341/2014 Sb.